

DOMOLJUB

Izba ja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Stev. 16.

V Ljubljani, dne 16 aprila 1908.

Leto XXI

Nekaj števil.

Kmet mora zlasti gledati, da prideluje to, kar mu največ nese. Danes se mu ni treba brigati, da bi sam s svojimi pridelki zadostil vsem potrebam svojim in svoje družine, ker vsega, česar mu manjka, imajo povsod v izobilju na prodaj. Počasi, pa stalno napreduje to prepričanje tudi pri nas. Poglejmo lan! Danes ga ne seje takorekoč nihče več, tudi po tistih krajih ne, kjer so v prejšnjih časih bogateli s platnarstvom. Mnogo ceneje je bombažovo blago: ne izplača se preja in tkanje na priprostih kolovratih in statvah. Vse to se danes izdeluje po velikih tovarnah na silno razvite stroje. Ena reč se je pa vsled tega izpremenila. Kmečke družine, ki so v njih ženske celo zimo predle, potrebujejo drugega domačega obrta, ki naj bi več nesel kot nekaj preja. Zato je popolnoma prav, da se tudi po kmečkih hišah za po zimi upeljuje klekanje čipk.

Mnogo kmetov spoznava pri nas, da se pridelovanje žita več ne izplača, vsaj po sedanjem obdelovanju ne, in zato puščajo njive in jih obsevajo z deteljo, ter skrbje, da pridelujejo čim največ krme za živino.

Prav imajo! Živinorejo v naših deželah moramo tako povzdigniti, da bo res kaj nesla, pridelovanje žita se bo pa moralo vedno bolj omejiti. To svojo trditev hočemo tudi dokazati, da jo bo moral vsak priznavati. Mi pravimo, da pri nas pridelovanje žita ne nese. Po uradnem štetju se je v desetih letih 1896—1905 pridelalo povprek na leto v celi državi na enem hektarju:

Pšenice 11·7 met. stotov, na Kranjskem 9·2, rži 10·9 met. st., na Kranjskem 7·7, ječmena 12 met. st., na Kranjskem 8·6, ovsa 9·4 met. st., na Kranjskem 9·4, turščice 11·7 met. st., na Kranjskem 12·2, krompirja 93·9 met. stot., na Kranjskem

80·1, vina 16·8 hektolitrov, na Kranjskem 13·8 hl.

Samo turščice pridelamo razmerno več, nego je sreden pridelek v Avstrii. Če pomislimo, kako slaba pota imamo še po velikem delu naše domovine, zlasti v hribi, kako slabo je razvito skupno prodajanje, in kako so kmetje pri prodaji še odvisni od trgovskih prekupcev, in če zraven še pristavimo, da se na Ogrskem in v Slavoniji neprimerno več pridelava, nego v Avstriji, potem si lahko izračunamo, da z žitom, pa tudi z vinom pri nas ni mnogo. Pri vinu pride samo to v poštev, da je naše dolenjsko vino zelo udomačeno in da ima zato večjo ceno pri svojih starih častivcih, kakor bi jo imelo po svoji kakovosti na svetovnem trgu.

Zanimivo je tudi pogledati, kako napreduje pridelovanje krme po njivah. Na njivah pridelujejo živinske krme:

V Dolenji Avstriji 11·9%, v Gorenji Avstriji 16·2%, na Solnograškem 47·6%, na Štajerskem 20·1%, na Koroškem 16·8 odst., na Kranjskem 13·4%, na Tirolskem 26·9%, na Predarlškem 4·4%, na Goriškem 6·6%, v Istri 2·1%, v Dalmaciji 7·4%, na Češkem 1·5%, na Moravskem 2·7%, v Šleziji 2·5%, v Galiciji 16%, v Bukovini 5·7%.

Med planinskimi deželami (Solnograško, Štajersko, Koroško, Kranjsko, Tirolsko), je Kranjska zadnja — Predarlška se tu ne more vpoštevati, ker ima sploh silno malo njiv; večina njenega kmečkega zemljišča so planine, pašniki in travniki. Pojmo torej v tem oziru naprej!

Rekli smo, da se da živinoreja pri nas zelo povzdigniti. Na Kranjskem imamo 171 tisoč 731 ha travnikov, 155.823 pašnikov in 13.642 planin. Zboljšajmo planine in pašnike, potem se bomo lahko merili z vsako drugo deželo. Zdaj smo v tem oziru precej odzad, kar spričujejo nastopne številke. Na 100 ha zemljišča, ki se na njem pri-

deljuje krma, pride povprek 30·3 goveda v celi državi; po posameznih deželah takole: v Dolenji Avstriji 29·4, v Gorenji Avstriji 49·8, na Češkem 41·6, na Moravskem 31·4, v Šleziji 38·3, v Galiciji 29·5, v Bukovini 26·5, na Solnograškem 24·5, na Štajerskem 31·7, na Koroškem 27·3, na Tirolskem 20·1, na Primorskem 16·7, v Dalmaciji 7·1, na Kranjskem 23·6. Naše južne dežele so potemtakem v tem oziru najbolj zanemarjene. Iz teh števil se lahko posname, kaj čaka naše kmete in kakšno važno delo imajo naše kmečke zveze, združništvo in naši poslanci. Prihodnost je v našem skupnem vzajemnem delu.

Političen pregled.

NOVO MINISTRSTVO.

Krščansko-socialna stranka, ki je tako močna v poslanski zbornici, je morala dobiti primerno zastopstvo tudi v vladi. Zato je cesar dne 21. sušca odobril načrt, ki določa delokrog novega ministrstva »za javna dela«. Dne 8. aprila je začela tudi zbornica razpravljati o tem predlogu in takoj se je pokazalo, da stvar ne bo šla popolnoma gladko. Zlasti nasprotujejo temu predlogu socialno-demokratski poslanci, ker dobi novo ministrstvo dr. Gessmann, ki je kršč. sociallec in zato ne poseben prijatelj in ljubljeneec socialistov. Ti so veliko govorili o nepostavnem postopanju vlade, ker je tako važen predlog vložila nujno, in nečejo nič slišati o tem, da vlada ni mogla drugače postopati, ker se mora vprašanje o ministrstvu rešiti še pred Veliko nočjo. Govorilo se je mnogo za predlog in proti njemu, slednjič pa ga je zbornica sprejela dne 9. aprila z 292 glasovi proti 99. Proti predlogu so glasovali socialni demokratje ter če-

ški radikalci, vse druge stranke pa so oddale glasove zanj. Tako je ministrstvo za javna dela zagotovljeno.

DRŽAVNA PODPORA VINOGRADNIKOM.

Vinogradniški odsek državnega zbora je imel pred kratkim sejo, v kateri se je razpravljalo, kako bi se dvignilo vinogradništvo v Avstriji. Poslanci so preresetali v navzočnosti poljedelskega ministra dr. Ebenhocha mnogo predlogov, najživahnejši pa je bil pogovor o predlogu slovenskega poslanca dr. Hočevarja. — Ko je trtna uš strašno pokončala in razdejala naše vinograde, je začela država dajati vinogradnikom brezobrestna posojila, da tako pomore zopet vinogradništvu na noge. Toda nesreča je tako zelo zadela vinogradnike, da so kljub podpori vedno bolj in bolj padali v dolgove in da sedaj ne morejo vrniti državi posojene podpore. Zato je predlagal dr. Hočevar, naj država ne iztirjuje posojil, ki jih je dala l. 1894 do 1896, temveč naj jih popolnoma izbriše vsem, ki se morejo izkazati kot resnično revne. Posojila pa, ki jih je dala po l. 1896, naj iztirjuje v manjših obrokih in sicer šele tedaj, ko mine petnajst let, odkar je bilo posojilo dano. — Žalibog je odsek ta prekrojni predlog poslanca Hočevarja odklonil.

SLOVENSKE ŠOLE.

Proračunski odsek se je pečal prejšnji teden s proračunom za razne šole. Pri tej priložnosti je dosegel naš delavni dr. Žitnik lep uspeh: Večina odseka je sprejela njegovo resolucijo, ki poziva vlado, naj se ustanove na goriški gimnaziji tudi slovenski razredi. — Bil bi tudi že skrajni čas, da dobi slovenski jezik svoje pravice v goriških srednjih šolah!

DRŽAVNI ZBOR

konča zasedanje najbrže v petek, dne 17. t. m. ter se razide na velikonočne počitnice. Ker je med poslanci tudi nekaj pravoslavnikov, ki imajo Veliko noč pozneje kot mi, se snide poslanska zbornica najbrže šele po beli nedelji. Medtem ko skoro gotovo zhoroval tirolski deželni zbor. Po Veliki noči namerjajo v državnem zboru pričeti z razpravo o proračunu, četudi proračunski odsek ne konča še do tedaj svojega dela.

ZAVAROVANJE MALIH KMETOV IN OBRATNIKOV.

Poročali smo že, da je zveza kmetijskih državnoborskih poslancev sklenila pozvati vlado, naj razširi državno zavarovanje tudi na male kmete in obrtnike. To se je tudi že izvršilo. Pod vodstvom poslanca Povšeta je šel pododbor k ministru za notranje zadeve baronu Bienerthu, da razloži želje in zahteve malih kmetov in obrtnikov glede na starostno zavarovanje. Predsednik Povše je naznanil ministru, da je svobodna kmečka zveza v svoji seji sklenila vlado odločno pozvati, da obenem z delavskim zavarovanjem reši tudi zavarovanje malih kmetov in obrtnikov. Kmetijski poslanci poznajo in pripoznavajo veliki pomen delavskega zavarovanja, morajo pa

ščititi tudi koristi kmečkega prebivalstva in zato bodo za delavsko zavarovanje glasovali le, ako se izvede tudi zavarovanje za kmeta. Minister je deputaciji odgovoril, da tudi vlada stoji na tem stališču in da bo že po velikonočnih počitnicah poskrbel, da se državno zavarovanje izvede po želji kmetijskih poslancev. — Tako je stvar sedaj v najboljšem teku, prepričani smo pa tudi, da bodo naši poslanci storili vso svojo dolžnost, da vlada izpolni dano besedo in izvede kmetiskemu ljudstvu tako zelo potrebno zavarovanje za starost.

VOLIVNA REFORMA ZA TRŽAŠKI DEŽELNI ZBOR.

Istrski deželni zbor je že rešil volivno reformo in sedaj se vrše pogajanja o isti zadevi tudi med strankami tržaškega deželnega zbora. Upati je, kakor poročajo listi, da se stvar dobro izteče. — Tako vidimo, da povsod hoče ljudstvo tudi v deželno zbornico, ko si je že osvojilo državni zbor. Bog daj, da bi se tudi v našem deželnem zboru rešila volivna reforma kmalu in dobro!

RUSKA DUMA

se je bavila pred kratkim z zakonom proti žganju. Bravcem »Domoljuba« je morda že znano, da ima na Ruskem samo država pravico prodajati žganje. Prodaja se le v zaprtih steklenicah, da se tako prepreči pijančevanje, a brez pravega uspeha, ker je najmanjša mera, ki se prodaja, četrt litra, in v tako majhni količini si lahko privoščijo žganja vsakdo. Država ima od žganja sicer vsako leto 700 milijonov rubljev dobička, toda žganjarstvo se je vendar že tako strašno razpaslo, da ga bo morala vlada omejiti, tudi če se zmanjšajo njeni dohodki. — Sedaj so vložili poslanci načrt zakona, ki določa, naj se žganje prodaja samo v veliki meri, da ga ne bo mogoče tako lahko kupovati, naj se skrajša čas, v katerem je prodaja žganja dovoljena, ter naj se dá občinam pravica, da prodajanje žganja omeje ali pa popolnoma prepovedo.

ITALIJANSKE UTRDBE.

Avstrija in Italija si vedno zatrjujeta medsebojno prijateljstvo, pa se ob enem ravna po pregovoru, da se je treba prijatelj vedno bolj bati kot sovražnik. Zato skrbno oborožujeta in vežbata svoje vojaštvo, množita ladje in delata na meli utrdb. Italija posebno letos hiti delat vojaške trdnjave na avstrijski meli, ki imajo namen, da zapro vse ceste, po katerih bi mogli naši volaki udreti v severno Italijo. — Ali je to znamenje, da se bliža vojaka?

Listek.

Jaz sem vstajenje in življenje!

Videli smo veliki teden božjega Zveličarja na poti trpljenja, zatopljenega v morje žalosti in bolečin, zaplujanega, z nogami teptanega, na sveti glavi trnjevo krono, roke in noge prebodene na lesu

križa. Po velkem tednu pa je zasvetilo zopet veselo jutro — velikonočna nedelja; nebeški Zveličar stoji kot zmagovalec na ta največji praznik pred nami, in njegove krvave rane žare v nebeški luči kakor petero rož . . . V slavi in veličastvu stoji Gospod pred nami, in njegovo srce je polno veselja, ker je zmagal greh in smrt. — Ljubi bralci »Domoljubovi«! Glejte, v dnevih trpljenja smo imeli globoko sočutje z Zveličarjem, a nič manjše ni zdaj naše veselje nad njegovo slavo, nad mogočno zmago njegovo. Veselimo se tega tudi zaradi nas! — Glejte, ravno tako, kakor se je zgodilo Odrašeniku, se bo zgodilo nam. — Hoditi moramo za Gospodom na njegovi križevi poti veselega vstajenja. — Zveličar je nesel pred nami veliki križ, mi pa moramo nositi za njim naše male križe. Vsak človek ima križev pot pred seboj, in treba se dobro pripraviti za težko hojo. Vsak človek ima svojo goro Kalvarijo, in priti mora nanjo. Vsak človek ima svoj križ, večji ali manjši, težji ali lažji. Vsak človek ima svoj Veliki petek prav dolgo — 30, 40, 50 ali še več let. Da, marsikdo ne nosi le svojega križa, ampak je nanj takorekoč pribit — to se pravi, da se ga svoj živ dan ne znebi, dokler ga mu smrt ne odvzame.

Oglejmo si te križe in križce nekoliko pobliže.

V gorski vasi živi kmetič, bogato blagoslovljen z družino, a po beraško obdarjen s svetnim imetjem. Njegovo polje in zemlja leži pod hišo; vsak šop trave in vsak snop, vsako poleno mora na svojem hrbtu prinesiti do hiše. Ves dolgi dan se mora s košem in motiko otepati okrog; in ko pride pozno zvečer domov, ga čaka na mizi siv, voden močnik, okrog njega pa odpirajo otroci svoja usteca kakor lačni vrabčki; na skrinji poleg peči leži njegova bolna žena in vzdihuje in stoče. Kmetič je utrjen, da komaj stoji na nogah, a mora še otroke spravljati k počitku, predno se sam z molitvijo na ustnih vleže na trdo ležišče. — Koš in motika sta kmetiču križ, in nanj se še obešajo lačni otroci in bolna žena, lekarnar in zdravnik, iztirjalec dolgov itd. Resnično, kmetič mora nositi težek križ. Popolnoma je že upognjen njegov hrbet, a kmetič trpi vse s pogumom in zaupanjem v Boga.

V kosarni zopet vidimo mladega vojaka. Žalostno mu je pri srcu med tujimi ljudmi, ki jih niti ne razume. Saj bi bil rad dober mladenič in šel ob nedeljah v cerkev, toda njegovi tovariši se norčujejo iz njega in ga zasmehujejo zato. Samo zmerjanje in vpitje sliši pred seboj; telečnjak mu reže v rame, in puška mu visi ob strani, težka kakor kladivo pri zvonu. Ponoči joka na skrivaj na svoji trdi žimnici in z bolestjo in hrepenenjem misli na očeta in mater, na brate in sestre doma. Telečnjak in puška sta zanj križ, ki ga tišči še bolj, ker ga sujejo semintja po svoji volji, on pa mora molčati kakor grob.

V majhni sobici vidimo krojača, kakor trska suhega močička, ki v mošnjčku nosi svoj križ s seboj. Križ njegov pa ni zato tako težak, ker je mošnjček nabit z denarjem, ampak zato, ker je mošnjček tako gubast in jetičen. Možičkovi prsti so

suhi in tanki od samega vbadanja in šivanja, oči njegove so rdeče od luči, in vendar se mora ubožec bati vsak čas, da ga hišni gospodar vrže na cesto z ženo in otroci, ker ne more plačati najemščine.

Po cesti prihaja majhen deček z debelo šolsko torbo in veliko tablico. Njegova glava je sicer debela kakor buča, toda zabita in s slamo napolnjena, da noče vanjo ne ABC, ne katekizem, ne računstvo, ne pisanje. Cele ure presedi zvečer deček pri majhni luči, z objokanimi očmi, toda nobena vratca se ne odpro v njegovi okrogli glavici. V šoli je zasmehovan in zaničevan, pa fantiček si ne zna pomagati.

Šolska torba in tablica je dečkov križ, majhen sicer, toda za šolarčka tem težji, ker mlade rame niso vajene nositi križev.

V zatohli spalnici leži bolno dekle. Bila je svoj čas zdrava, pridna in urna. Zdaj pa je izsušena in bleda, nekdanj bogati lasje ji izpadajo, ves dan leži zapiščena in samá; tesno in vroče ji je v postelji, ko sliši zunaj veseliti se in rajati svoje nekdanje tovarišice in prijateljice. Postelja je njen križ. In če bi bila postelja mehka kakor pernica, bi bila vendar težja kakor svinec.

In tam zopet mlad mož! Pred par tedni so mu nesli ljubljeno ženo na božjo njivo zraven cerkve. Dobro je hiševal in se razumel z njo, tako rad je prihajal vedno na dom in se veselil s svojo družino, zdaj pa je z enim samim udarcem vse proč. Hiša je mrzla in prazna. Ko vidi oblačila ranjke žene, ga zbode globoko v srce. Ko stopi v sobo ali kuhinjo, misli, da mora biti ljubljena še tukaj, a naenkrat se spomni, da je ni več in je ne bo nikoli več. Kako se mu smilijo otroci-sirote. Mlademu možu je smrt zadela težak križ na rame. Strma in trnjeva je pot na Kalvarijo . . .

In prihaja še cela množina ljudi, ki nosijo svoje križe: matere z velikimi križi, z neubogljivimi hčerami, ki ne marajo poslušati njihovih opominov, očetje s težkimi domačimi križi, grešniki s križi kesanja in pokore, zopet drugi s težkimi duševnimi križi itd. — To je dolga, velika križeva pot, in vsi, vsi nosilci križev in težav potujejo na svojo goro Kalvarijo.

Bog da, da bi se vsi ti trpinji naučili prav hoditi križev pot, da bi s potrpljenjem in ljubeznijo nosili svoje križe za Gospodom in Zveličarjem! Potem bo tudi zanje enkrat napočila velikonočna nedelja.

Da, drago in verno ljudstvo, preljudi Domoljubovi bralci, ki težko vzdihujete pod svojimi križi, Gospod vam je le na videz in za preskušnjo odtegnil svojo pomoč — »le kratek čas še, in me bode zopet videli, in vaše srce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče jemal!« Vi vsi, ki ste šli za Gospodom na njegovem križevem potu, mu bode sledili tudi v vstajenju. Gospod sam bo obrisal solze z vaših oči; nobene smrti ne bo več, nobene žalosti, nobenega vzdih, nobene bolečine, nobene bridkosti. — Ubogi kmetič iz gorske vasi, ki ga je križ upognil in potrl, bo stopal pokonci in veselo med trumami izvoljenih; bolna dekle bo v nebeški lepoti in mladosti žarela na veke; ubogi mladi mož bo svojo ljubljeno ženo našel nad zvezdami — prihitela bo in

ga objela, in nobene smrti, nobene ločitve ne bo več na vekomaj; vse bridkosti bodo pozabljene, usahnile bodo solze kesanja, konec bo vseh dušnih in telesnih bolečin.

Preljubo verno ljudstvo! Po Velikem petku mora tudi tebi enkrat zasijati velikonočna nedelja. — Gospod je vstal, in tudi ti boš vstalo. Veruj in upaj, slovensko ljudstvo, in ljubi svojega Boga! Neskončno lepa bo tvoja velikonočna nedelja, trajajoča na vekov veke v Gospodu, ki je življenje in vstajenje.

Vstajenja dan.

Na trdi grudi zemlje starodavne blišči se vas, v škrlatu plameneča, iz groba vstala, lepa kakor roža velikonočna, v mladi dan cveteča.

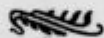
Skoz vas Gospod potuje — aleluja! — v sprevodu ljudstva — večni Kralj nebeški!

Zvoné zvonóvi vseokrog po zemlji, »Gospod je vstal!« prepeva rod človeški.

Gospod je vstal — in tudi mi vstanimo v življenje novo, ki nas k Bogu vodi! Gospod je Kralj, — mi v vojsko se zberimo, med nami vsak junak junakov bodi!

V najzadnje selo daleč med gorami velikonočno jutro naj zasine! Vstajenja dan naj sveti na vseh oknih in vseh slemenih rožne domovine!

L v a n T r n o v e c .

V Lurd!

Bernardka je klečala vsa zatopljena v mamljivi spomin prizora, katerega je bila pravkar uživala, ko sta ostali dve deklici prišli nazaj k votlini. Videč jo, da moli, in to ob takim času in na takim kraju, sta se začeli smejati. Doma ni mogla Bernardka več prikrivati svoje skrivnosti in je razodela svojo prikazen sestri. Ko pa je prišel večer in trenutek, ko je z družino molila, je spomin postal še mečnejši in živejši, vznemirila se je in začela jokati.

»Kaj ti je vendar, Bernardka?« jo je vpraševala mati.

Sestra ji ni pustila odgovoriti in je povedala o čudovitem dogodku pri masabielskih jamah.

»To so sanjarije, hči moja,« je resno rekla mati, »le hitro odženi vse te misli in zlasti k Masabieli več ne hodi!«

12. in 13. februarja mati Bernardke ni pustila, da bi šla k Masabieli. 14. febr. pa so izprosile Bernardkine tovarišice, da je deklica zopet smela k skalam. Odšla so in vzele s seboj kot orožje steklenico blagoslovljene vode. Subirujeva mati je bila namreč govorila o hudobnem duhu, ki se včasih tudi norčuje s človekom. Bernardka je bila sicer najtrdnije prepričana, da se ji ni hudobni duh prikazal. Po nasvetu

svojih majhnih prijateljic pa se je za vsak slučaj oborožila zoper njega.

Dospela so k Masabieli. Bernardka je pokleknila nasproti divjega rožnega grma. Nekaj trenutkov je potihem molila. Nato je hipoma kriknila, kakor bi bila vsa iz sebe od veselja.

»Tukaj je . . . tukaj je!«

Ena njenih tovarišic ji je hitro rekla:

»Poškropi z blagoslovljeno vodo!«

Bernardka je pokropila z blagoslovljeno vodo proti rožnemu grmu, potem je rekla tovarišicam:

»Nič ni huda, še smehljajoč pritrjuje z glavo.«

Kmalu je njen obraz čudno prebledel, se razjasnil in zažarel: bila je popolnoma izpremenjena.

V tem trenutku sta prišli mati in sestra mlinarja Nikolaja. Videč deklico zamaknjeno sta jo nagovarjali s prijaznimi besedami, katere pa, kakor je kazalo, niso prodrle do Bernardkine duše. Polna svetega strahu je Nikolajeva mati naglo tekla klicat svojega sina. Prišel je zaničljivo se smehljajoč. Toda, ko je vzrl Bernardko, je osupnil. Prekrižal je roke in jo je nekaj časa opazoval. Potem je prijel Bernardko za roko in jo rahlo peljal do svoje mlina, kjer je naposled njena blažena zamaknenost prenehala.

V tem času so se deklice povrnille v mesto naglo razširjajoč novico.

Dne 18. februarja je Bernardka zopet smela iti k votlini. Bilo je zgodaj zjutraj. Po preteku nekaj trenutkov je Bernardka zaklicala:

»Prihaja. Tukaj je!«

Deklica je trepetala vesolja; zdaj je molila, zdaj se smehljala; a drugih znamenj zamaknenja ni bilo opaziti. Vstala je, približala se rožnemu grmu in je, kakor so ji bili naročili, pomolila gospej kos papirja, proseč jo, naj nanj zapiše svoje želje. Nato je prikazen odgovorila:

»Ni potreba, da bi zapisala, kar ti imam povedati. Stori mi veselje in prihajaj štirinajst dni vsak dan semkaj. Obetam ti, da te bom storila srečno, ne na tem svetu, ampak na onem.«

Četrta prikazen je bila naslednji dan, 19. februarja.

Dne 20. februarja se je zgodila peta prikazen. Subirujeva mati se je nahajala tik ob svoji hčeri. Bernardkin obraz je v zamaknenju čudovito žarel. Mati je zaklicala:

»Sama sebe se več ne zavedam. Zdi se mi, da se mi sanja. Ne poznam več hčere.«

Gledavci okrog nje so se čudili kakor mati. Ta dan so jih naštel več, ker se je že vse mesto pečalo s čudovitimi dogodki. Nekateri so klicali, da je to čudež; drugi, zlasti omikanci, so se zaničljivo posmehovali. Po njih mnenju so bili priče živčnega pojava, o kakoršnih je znanost že dostikrat poročala.

Med temi se je nahajal dr. Dož. Bil je brezverec in menil, da so te prikazni le posledica kake živčne bolezni. Hotel je vso zadevo natančno preiskati in se je zato nahajal drugi dan, v nedeljo 21. februarja, ob vznožju masabielskih skal.

Deklica se je zopet zamaknila, zdravnik je stal poleg nje in zasledoval vsak njen gibljaj. Žila je bila mirno, dihanje je bilo lahko. »Na dekletu ni nič kazalo,« kakor sam poroča, »da bi bilo živčevje preveč razdraženo.«

»Ko sem izpustil Bernardkino roko,« pripoveduje zdravnik dalje, »se je deklica nekoliko bližala votlini. Kmalu nato sem opazil, da se je razžalostil njen obraz, na katerem se je bila dotlej razodevala najpopolnejša blaženost. Dve solzi sta ji pri tekli iz oči in potekli po njenih licih. Iznenadilo so me te izpremembe, ki so se na njenem obrazu pokazale ob tej priliki. Ko je nehala moliti in ko je skrivnostno bitje izginilo, sem jo prašal, kaj je bilo tekom dolgega zamaknenja. Odgovorila mi je: »Gospa je za trenutek obrnila svoje oči od mene, je čezme pogledala v daljavo in se je nato ozrla name, ki sem jo bila povprašala po vzroku njene žalosti, in mi je rekla: »Moli za uboge grešnike in za tako zbegani svet.« Hitro sem se pomirila, ko sem spet mogla videti izraz dobrote in veselja na njenem obličju. Takoj na to je izginila.«

Množica se je razkropila po mestu in je začudena pripovedovala, kako je bila Bernardka lepa v svojem zamaknenju in kako je prav gotovo imela pred seboj nebeško bitje, ker je na njenem obrazu odseval tak odsvit.

Mestna gosposka je bila mnenja, da je to ljudsko gibanje nevarno za javni red in mir in se je zato čutila dolžno poseči vmes. Najbolje se jim je zdelo pregovoriti Bernardko, da ne bi šla k votlini. Poklicali so jo v svojo pisarno. Pa vsako pregovarjanje in vsaka grožnja je bila zastoj. Bernardka je obljubila nebeški prikazni, da bo še prišla in se za grožnje ni zmenila.

23. februarja se je Bernardka zopet zamaknila. Nebeška prikazen je rekla deklici: »Bernardka, hočem ti zaupati skrivnost, katera se pa samo tebe tiče. Ali mi obljubiš, da ne boš nikomur povedala?«

Bernardka je obljubila. Potem, ko je nebeška prikazen skrivnost razodela, je rekla deklici:

»In zdaj, hči moja, pojdi in povej duhovniku, da hočem, da se sezida na tem kraju cerkev in da naj prihajajo ljudje v procesijah semkaj.«

Bernardka se je napotila k g. Peyramalu, lurskemu župniku, odločnemu in pogumnemu možu neupogljivega značaja. Že dolgo je slišal praviti, da se dogajajo pri Masabieli čudoviti dogodki, toda vmes ni hotel poseči. Tudi sedaj, ko mu je Bernardka sama pripovedovala, se ni dal prepričati. Odslovil je Bernardko, češ, da naj gospa najprej pove svoje ime in potem šele bo mogel nadalje misliti o njeni zahtevi. Šele takrat, ko se je župnik popolnoma prepričal, da so to nadnaravni dogodki, se je z vso vnemo lotil, da izvrši Marijine zahteve.

Dne 24. februarja se je prikazen ponovila. Gospa je vzkliknila: »Pokora! Pokora! Pokora! Poljubi zemljo za izpreobrenje grešnikov!«

Dne 25. februarja se je Bernardka zopet zamaknila. Koncem druge ali tretje skrivnosti rožnega venca ji reče prikazen:

»Pojdi pit iz studenca in umij se v njem ter jej od zelišč, ki rastejo tam.« Bernardka hoče iti proti reki, toda gospa ji reče: »Pojdi k studencu, ki je tukaj!« Tedaj se vrne k votlini, se skloni in začne s prsti kopati zemljo. Mala jamica, ki jo je bila izkopala, se je napolnila z vodo. Bernardka je za hip počakala, nato je pila in si umila obraz.

Navzoči so menili, da se je deklici zmešalo in so jo pomilovali. Studenec pa je vsak dan bolj naraščal in danes priteka iz petnajsterih pip in izlahka napolnjuje devet kopalnic, ki so namenjene za kopanje bolnikov. V 24 urah daje 122 tisoč litrov.

Odslej se je prikazala Gospa vsak dan do vštete 4. marca.

Dne 25. marca, na praznik Marijinega Oznanenja, se je ob prvem jutranjem svitu napotila Bernardka k Masabieli z upalnim srcem. Ko dospe k skalam, se je votlina že bleščala v božanstveni svetlobi in bela prikazen je bila tu stojé nad rožnim grmom kakor pričakujoč. Bernardka je padla na kolena; molila je dolgo časa; in tu jo je s posebno silo obvladala misel prositi Gospo, naj ji blagovoli povedati, kdo da je. Gospa se je izprva nasmehljala in ni odgovorila. Zamaknenka je še enkrat ponižno zaprosila in potem še tretjič. Na to tretjo prošnjo je gospa sklenila roke ter jih dejala na prsi, ozrla se je v nebo, potem je polagoma razklenila roki in nagnivši se proti Bernardki je izpregovorila:

»Brezmadežno Spočetje sem.«

Ko so gledavci izvedeli novico, jih je napolnilo versko navdušenje. Padli so na kolena. In iz množice je na bregovih Gava, vrhu hriba in povsodi mogočno zadonela znana prošnja: O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k tebi pribežimo.

Še dvakrat se je prikazen ponovila, dne 7. aprila in na praznik karmelske Matere božje dne 16. julija. To je bila osemnajsta in zadnja prikazen.

Bernardka je živela še dvajset let, a nebeški prizor s svojim čarobnim sijajem ji ni prišel več pred oči. Sedaj je stopila v senco med druge ljudi. Vsako jutro so jo videli, ko je šla v nunsko šolo; nesla je v roki borno, slabo spleteno torbo, v kateri se je videlo pletilo, abecednik in kos črnega kruha, ki je bil njen živč med dnem. Redovnicam se je uboga deklica smilila. Zato so jo kmalu potem vzele k sebi. In tu se je šele med osemnajstim in devetnajstim letom naučila brati in pisati. Dvaindvajset let stara je odšla v Nevér. Tam je bila do 35. leta in je bila vsem redovnicam zgled ponižnosti.

Njenemu srcu je bila nad vse sladka pot k votlini, kamor je zahajala tistih osem let, ki jih je preživela v Lurdu po prikazovanjih. Bilo je zanjo bridko, da se je morala posloviti od votline.

Toda pot, ki jo je pokazala deklica k masabielskim skalam, se je že razširjala pod stopinjami množice, ki je prihitevala počóč svete pesmi.

(Dalje prihodnjič.)

Krmljenje konj.

Oves je najboljša konjska krma. Ker pa je dandanes oves vedno dražji, premišljajo že ljudje, s čim bi se ga dalo nadomestiti. Res je oves skoro neobhodno potreben za konje, ki se rabijo za težko vprego, da se obdrže pri noči. Vendar z ovsem samim konjem še ni pomagano, kajti ne gre se samo za to, kaj se krmi, marveč tudi, kako se jim polaga krma. V vsakem kraju imajo glede krmljenja svoje navade, kar človek čuti, kadar pripelje konja od drugod v domači hlev. Korenstvo, surov ali kuhan krompir, koruza, zdrobnine, umetna krmiiva pospešujejo pri konjih debelenje. Konji postanejo po taki klaji »vampasti«. Debel konj pa ni za vztrajno težko delo. Težkim, za težavno delo namenjenim konjem, se pač lahko dá nekaj zdrobljenega graha ali boba, toda v pravem razmerju z ovsem. Če dobi konj navadno na dan po 7-5 kg ovsa, tedaj mu lahko pokladaš ovsa samo 6 K. 1-5 kg pa zdrobljenega graha. Konjem, namenjenim za ježo ali hitro vožnjo, pokladaš samo ovsa. Po koruzi se konji radi poté in so vedno žejni. Zraven ovsa je seno konjem izvrstna klaja, boljša je seveda suha detelja esparzeta.

Gledati pa je posebno na to, kako se krmi. Konju se ne dá vse klaje naenkrat, kakor se navadno dela. V polnem škafu ali žlebu išče konj med rezanico ovsa, začne pihati, in rezanica leti okrog. Da se to zabrani, se krma navadno zmoči. Opoludne, ko se preneha z delom za par ur, naj bi dobil konj večkrat po malem krme in sicer najprej več rezanice in prav malo ovsa, in nazadnje je priporočati, da se dá konjem, predno se jih krmi, nekaj segrete, postane vode, da se čezja potolaži in se tudi krma lažje prebavi. Napoje se pa konji, predno gredo zopet na delo. Korito, posebno, kjer imajo leseno, naj se po vsakem krmljenju dobro osnaži, ker ostanki, ki se kisajo in gnijo v žlebu, velkokrat povzročajo koliko ali grizenje.

Pri ovsu je gledati na dobro blago in da je dobro izprašen, »izpaiklan«. Tudi pri rezanci je gledati, da ni prahu v njej. Količina klaje, tudi ovsa, se določi po velikosti konja in po delu, ki ga opravlja. Tudi tu velja: Kdor je večji, potrebuje več hrane in kdor pridnejše dela, naj več jé. Poljedelski konji srednje velikosti izhajajo pri navadnem delu, če jim daš na dan 5 kg sena, toliko ovsa in 2 kg rezanice. Pri težjem delu jim damo nekaj več. Če tudi vsak dan ne, vendar naj se jim dá večkrat nekaj soli. Starim konjem, ki imajo slabe zobe, damo dve tretjini zdrobljenega ovsa, da ga lažje prebavijo in eno tretjino celega ovsa, da jih prisilimo, da ga prezvečijo. Spomladi in poleti naj poleg navadne klaje dobe še sveže zelene krme, detelje.

Kaj mu je najljubše. Teta: »No, kaj ti je v šoli najbolj všeč, Janezek.« — Janezek: »Petje, teta!« — Teta: »Zakaj pa ravno petje?« — Janezek: »Zato, ker nimam posluha in sem petja oproščen.«

Nikogar ne vika. Nekega dne pride k gospodu župniku, ki ga vpraša tako-le: »Ivanek, povej mi no, koga ti vičeš?« — Ivanek naglo odgovori: »Ateja, mamó in tebe.«

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Razgled po domovini.

Marijinim družbam naznanjamo, da se »Vodilo« tiska v deveti izdaji za dekleta in v deseti izdaji za mladeniče. Pri naročanju naj se vselej določno izrazi, ali se zahteva za mladeniče ali za dekleta.

Slepar je obiskal vse hiše treh vasi koroške občine ter lagal, da z enim frančiškonom pobirata za lursko kapelico na Brezjah, da pa obhodita vsak nekaj vasi. Dobil je v vsaki hiši, navadno od ene do dve kroni. Potem jo je odkuril po samotnih stezah mimo Leš in Begunj — najbrže na železnico. Poskusil bo še kje. To pišem, da mu boste pač povsod tako zvesto verjeli, kakor ...

Visok gost v Ljubljani. Pred tednom je obiskal ljubljanskega premil. g. knezoškofa pomožni škof sarajevski dr. Šarič in njegov tajnik g. Karol Cankar. Iz Ljubljane sta se odpeljala z g. kanonikom Kalanom na otok Krk k obisku ondotnega škofa dr. Antona Mahničja. V Ljubljani je obiskal premil. g. škof uredništvo »Slovenca« in si ogledal novo stavbo »Kotoliške Tiskarne«.

Ljubljanske občinske volitve se bodo vršile čez teden dni. V tretjem razredu bodo kandidirali socialni demokrati Petriča, Mlinarja in Kristana. Liberalci so ponudili socialistom dva mandata. Kakor je uvideti, obstoja med liberalci in neznačajnimi rdečkarji popolna zveza. »Gliha vkup štrihja«, pravi pregovor.

Deželni glavari g. Šukljeju se je dne 3. t. m. poklonila deputacija občine Smihel-Stopiče. V deputaciji so bili župan Josip Zurec in občinska svetovalca Janez Kušlan in Janez Znanec.

Umrli je pretečeni teden v ljubljanski bolnici g. Janez Smrké, trgovec v Stožicah. Zaradi svojih vrlin in odločno katoliškega življenja in mišljenja je bil splošno spoštovan. N. v m. p.!

Zupanska volitev. Z Vrhniko se nam poroča: Pretekli teden je bil izvoljen županom g. dr. Janko Marolt in njegovim namestnikom g. Fr. Tršar ml. Odborniki so se volitve udeležili polnoštevilno, tedaj tudi vsi nasprotniki. Županove volitve so se vzdržali: Not. Komotar, Kotnik, Lenarčič, »Kmetška posojilnica« in učitelj Schifferer. Po hudem boju so se vendar morali enkrat nasprotniki udati. Imeli so pač strah pred novim deželnim odborom.

Nov tednik začne, kakor čujemo, v kratkem izhajati v »Zadružni tiskarni«, kot glasilo slovenskega meščanstva in bo zastopal zlasti koristi trgovcev in obrtnikov.

Štajerski deželni zbor bo sklican šele po Binkoštni daljši zasedanje. Do takrat bo tudi gotova predloga o volivni reformi.

Tih sveder na delu. V Trziču na Primorskem so nedavno obiskali svedrači župnišče. Predrli so strop sobe, kjer se je nahajala železna blagajna, se spustili po vrvi v sobo ter pričeli svoje »diskretno« delo. Toda nek ropot jih je prebujal. Blagajno so le malo navrtali. Tako so prišli ob lep plen. V blagajni je bilo 3000 K denarja.

Vlak povozil je v nedeljo, 5. t. m., ob pol štirih zjutraj pomožnega čuvaja Jakoba Ileršiča med Pостоjno in Rakekom. Ko sta se dva vlaka srečala, je stal na progi in bil na mestu mrtev. Zapuščala štiri nedorasle otroke, najstarejši je star pet let. — Vzrok je to, ker se je odpravilo žvižganje, ako se dva vlaka srečata. Enega je gledal, drugega ni videl, in ta ga je povozil.

Brezpomembnost Hribarjeva v državnem zboru. Pretekli teden je bila razprava o vo-

jaških novincih. Hribar je kajpada moral govoriti. In govoril je kakih deset minut. Imel pa je le osem poslušalcev. Domobranski minister se niti zmenil ni za Hribarja, temuč je govoril med Hribarjevim govorom z našim poslancem Pogačnikom. — Ves bled od jeze je obsedel Hribar, ko je moral gledati malo preje polno poslancev okoli našega gorenjskega kmeta Demšarja, ko je govoril oni res kmečki govor, ki ga je objavil zadnji »Domoljub«. — Drugo blamažo je doživel Hribar v železniškem odseku. Hotel je imeti poročilo o predlogu, ki ga je stavil poslanec Gostinčar za železniško zvezo Ljubljana-Idrija. Poslanci S. L. S. so odločili za to poročilo deželnega glavarja Šukljeja. — Za Hribarja se zopet nikdo niti zmenil ni, dočim je Šuklje brez ugovora dobil poročilo. — Tako malo vpliva ima ljubljanski župan na Dunaju. Obžalujemo tiste Ljubljančane, ki so mu pripomogli do izvolitve.

S Koroškega. Čudna svetlobna prikazen. Dne 30. marca zvečer so imeli v Nabreju ponočne vojaške vaje. Nekaj čez 10. uro sem bil tudi jaz na to opozorjen. Videla se je izza gor proti nebu ogromna zvezda repatica, ki je hitro izginjevala in se zopet prikazala ter se tudi po gori sem in tja pomikala. Med Nabrejem in Brdom leži nekako 1000 metrov visoka gora. Čudna prikazen so bila torej ponočna vojaška znamenja. — Delavska organizacija. V Podlublju se je ustanovila organizacija fužinskih delav. Pristopile so kršč. soc. društvu kovinarjev na Dunaju. — Cesarice Elizabete spominsko cerkev nameravajo zidati v Krivi Vrbi pri Celovcu. Na prizadevanje arhitekta Haybäcka, posestnika vil v Krivi Vrbi, se je odbor v to že sestavil, kateremu najvišje in najvplivnejše osebe obojega spola pripadajo. Zaščitnica tega projekta je nadvojvodinja Marija Valerija. Cerkev se bo zidala iz prostovoljnih donesko in darov.

Svobodomiselnih učitelj. V Ogrskem Brodu so se slovesno zbrali svobodomiselnih moravski arhitekti in izrekli svoje nezaupanje dvema kolegom, o katerih so izvedeli, da sta šla k izpovedi. Zapretili so, da bodo v liberalnih listih objavili imena vseh učiteljev, ki hodijo v cerkve, se pri jedi prekrizžajo, z duhovniki govorijo itd. Brezverska norost je pač najhujša dušna bolezen. Taki so liberalci!

V zadevi lurskega romanja nam sporoča odbor, da se mu je posrečilo najti način, po katerem bo mogoče sprejeti vse dosedanje oglašence. Ker pa še niso rešene vse podrobnosti, odbor za danes ne more o tem natančneje poročati. Vsak oglašenelec, ki doslej ni še prejel sporočila (položnice), da je sprejet med romarje, bo itak prejel ob pravem času pismo sporočilo. Prosi se pa, da vsi priglasenci zanesljivo do konca meseca po doposlani položnici pošljejo ves prispevek, ker se na zakasnele ne bo oziralo pod nobenim pogojem.

V Trstu je došel pretekli teden bosanski polk, ki se je ondi nastanil. O tem dohodu vrlih Bošnjakov se nam poroča: Sedaj so došli v naše mesto Bošnjaki. Dasi so se jih naši Italijani skoro bali, moram vendar-le reči, da so si pridobili na mah simpatije celega mesta. Posebno je ugajala himna sv. Justa, ki je Tržačanom sveta. Prostrani trg pred južnim kolodvorom je bil natlačen ljudstva. Tukajšnji Mazzinijanci so bili sklenili, da napravijo nekako demonstracijo proti Bošnjakom, ali ti mlekozobi mladeniči so jo morali pobrisati. Do velike vojašnice spremila je

Bošnjake velika množica ljudstva. Po prekrasnem hrvaškem govoru polkovnika, ki je pozdravil moštvo v imenu župana, mesta in namestništva, zaoril je urnebesni »Živio!«, ki je odmeval daleč okrog.

Slovenski štajerski liberalci proti katoliškim ženam. »Narodni List« kliče sodnijo na pomoč — proti slovenskim ženam. Pritožuje se, da naše kmečke ženske ne marajo »Narodnega Lista« in da vplivajo tudi na svoje može, in h koncu kliče — sodnijo na pomoč. Policaji, žandarji in sodnije bi naj pomagale liberalnim listom. Da liberalcev samih ni sram takega čina v bojevanju! Druge napadajo, če pa gre kdo proti njim, in če tudi so le slabotne ženske, potem pade tem junakom srce v hlače in na ves glas kričijo po sodniji. Fej!

Sijajno zborovanje nemških katoličanov v Gradcu. 5. t. m. se je v graški »Industriehalle« vršil sijajen shod, katerega je sklical cbrambeni odbor štajerskih katoličanov. Nad 5000 oseb je napolnilo dvorano, 1000 oseb je moralo stati zunaj, ker ni dobilo prostora. Tudi garderobe so bile polne poslušalcev. Predsedoval je shodu grof Thun. Govornik Günther je protestiral proti napadom na cerkev in duhovnike, izvršenim na liberalnem shodu 18. marca. Urednik Neunteufel je govoril za živahnejše delo v prid katoliškega časopisa. V sled silne gnječe je na shodu sedem oseb omedlelo. — Povod temu zborovanju so dali graški liberalci, ki so na shodu 18. marca jako nizkotno napadali katoliško cerkev in vse verne katoličane. Radi teh grdih napadov se je začelo gibati katoliško ljudstvo po Gornjem Štajerskem in daje duška v glasnih izjavah in protestih proti vednim napadom, ki prihajajo iz liberalnih-brezverskih listov.

Liberalne posojilnice so začele zadnji čas rasti po Kranskem kakor gobe po dežju. S temi posojilnicami hoče uloviti Hribarjeva stranka naše kmečko ljudstvo v svoj brlog. Na te limanice naj se nihče ne usede. Liberalci še nikdar ni imel namena pomagati kmetu. Kadar koli se mu približuje, hoče ga gotovo ociganiti. Posojilnice, združene v »Zadružni zvezi«, imajo namen pomagati kmetu. Te delujejo nesebično in popolnoma brezplačno, zato pristopajte edinole k tem.

Glavni odbor »Slovenske krščansko-socialne zveze« se je tako-le sestavil: Predsednik dr. Jan. Ev. Krek; podpredsednik Luka Smolnikar; tajnik Ivan Štefe; namestnik tajnikov Albert Jeločnik; blagajnik Jakob Sedmak; namestnik blagajnikov dr. Evgen Lampe; knjižničar Fran Kos; namestnik knjižničarjev Peter Bizjak.

S. K. S. Z. za Štajersko je v svoji zadnji seji sklenila mladeniško organizacijo, ki je zadnji čas malo potihnila, zopet spravi v prejšnji tok. V ta namen se je izvolil odsek treh gospodov (Kociper, Vračko, Gomilšek), ki bo vso stvar vzel v svoje roke. Sklenila je tudi na primernih mestih ustanovljati telovadne odseke. Zato prosi svoje somišljenike, da naznanijo odboru v Maribor, kjer bi kazalo ustanoviti tak odsek, da se izvrši potrebno. Novi mladinski list »Mladost« priporoča S. K. S. Z. vsem svojim društvom in premožnejšim članom v naročbo. Število članic je zopet naraslo. Pristopilo je namreč bralno društvo v Kostivnici. Društva posnemajte!

Iz seje deželne odbora kranjskega. Nadupravitelju deželne bolnišnice g. Kremžarju se dovoli dopust. Časno ga nadomeštuje kancl. adjunkt pri stavbinskem uradu g. inženir Nebenführer. — Izdela se nova službena pragmatika. — Ker je ces. svetnik g.

Murnik odložil svoje mesto kot upravni svetnik dolenskih železnic, imenuje deželni odbor namesto njega g. deželnega glavarja Šukljeta. — Nevzprejemljive zahteve tvrde Gasser in Glanzmann glede dovozne ceste k tržiščemu kolodvoru se zavrnejo. — Glede mostu čez Savo pri Tacnu se sklene: Zgradi se definitivni most brez mitnine. Deželni odbor se predloži, da prispeva dežela s 30 odstotki k stroškom, ako prispeva država s 50 odstotki. Takoj se prično poganjaja z državno upravo v tem oziru. Deželni odbor stopi v pogajanja tudi s cestnina odborom kranjskim in kamniškim zaradi prispevkov k zgradbi mostu. — V cestni odbor višnjegorski imenuje deželni odbor gg.: Iv. Kristan, posestnik in poštar pri Sv. Roku in Anton Fajdiga, župan v Temenici. — Zaradi slovenske trgovske šole se obrne deželni odbor do učnega in poljedelskega ministrstva za stalne podpore in do mestnega magistrata ljubljanskega ter do trgovske in obrtne zbornice, da se že to jesen otvori trgovska šola. — Občini Črnomelj se dovoli, da proda cerkev sv. Duha nemškemu viteškemu redu. — V odbor obrtno-nadaljevalne šole v Radečah se izvoli za tri leta g. Jakob Rižnar.

Deželni odbor je uvedel radi mnogih pritožb preiskavo proti lekarnarju v deželni bolnišnici kranjski. Lekarnar Gjergerac, rodom Hrvat, jo je potegnil v Bjelovar v Slavonijo in se tam ustrelil. Mož gotovo ni imel dobre vesti, ker si je pred sklepom preiskave vzel življenje. Lekarnar Gjergerac je bil pristen liberal, zato se liberalci po »Narodu« silno jeze nad deželnim odborom, ki je soglasno uvedel preiskavo proti njemu.

Pasja steklina na Kranjskem. V zadnjem času pojavljajo se zopet slučajni pasje stekline in sicer v kranjskem, litjskem, novomeškem in radovljiškem okraju. Vsekako je treba vse pozornosti na pse in mačke, da se preprečijo večje nesreče. V Mojstrani je popadel stekel pes tudi nekega delavca in istega težko poškodoval, ranjenca so oddali takoj v zdravljenje in cepljenje na Dunaj. Po dosedanjih poizvedovanjih je stekel pes, ki se je klatil po jeseniški in dovjiški občini, najbrže pretekli gorenje občine radovljiškega okraja, potem celo kanalsko dolino in izginil v Italijo, kar posebno kaže, kako veliko nezgod lahko povzroči eden sam stekel pes v najkrajšem času.

Prvi vagon naših vžgalic »V korist obmejnih Slovencev« je razprodan! Drugi vagon je že na potu ter prispe te dni v Ljubljano. Jasno je govorilo ljudstvo ter pokazalo s tem, da je kupilo cel vagon vžgalic tekom desetih dni, da je bila že skrajna potreba, da smo vpeljali te naše nove vžgalice. Somišljeniki! Vztrajajte pri započetem delu! Zahtevajte te naše vžgalice povsod, bodisi v trgovinah, bodisi v tobakarnah! Rabite dosledno te naše vžgalice ter zahtevajte, da jih rabi tudi gostilničar, h kateremu zahajate! Somišljeniki! Skrbite, da bodo i vsi naslednji vagoni teh naših vžgalic tako hitro razpečani, kakor je bil prvi, skrbite za to, da bodo prihajala naročila na te naše vžgalice brez odmora kakor doslej. Ako boste storili Vi svojo dolžnost, potem bode tudi lahko odseku za narodno brambo vršiti svojo nalogo ter podpreti naše obmejne brate Slovence povsod in vsikdar, kjerkoli in kadarkoli bode to potrebno. Vsakdo rabi odsej naše vžgalice »V korist obmejnih Slovencev«!

Ponesrečen Slovenec v Ameriki. V Centerville, Colo., v Ameriki je šel rojak Nikolaj Bajuk podirati neko skalovje. Pri tem je Bakju priletel na nogo kamen in mu jo zdrobil.

Nov telovadni odsek. Pretečeno nedeljo se je ustanovil v Šturjah na Vipavskem telovadni odsek »S. k. izobraževalnega društva«.

Pristopilo je takoj 26 članov. Število se gotovo še pomnoži. Govoril je brat Josip Fegic iz Gorice. Novim bratom bratski »Na zdar!«

Nesreče pri splavih v Celju. Dne 5. t. m. je zadel splav ob kapucinski most. En splavar je pri tem padel v Savinjo, ki je zdaj narastla, se boril z valovi do železniskega mostu, potem pa izginil v valovih. Drug splav je zadel ob kobilu pri pečovniškem mostu; en splavar je pri tem splezal na kobilu, drugega so rešili. Zopet nekemu drugemu splavarju je strlo nogo med splavi, ranjenca so prenesli v bolnišnico.

Kapelica božjega groba oropana. V ponedeljek jutro pretečenega tedna, ko je prišel prižigati sveče, je opazil cerkovnik pri Božjem grobu, da je bila stranska kapelica v cerkvi pri Božjem grobu prošla noč oropana. Lopovi so izpraznili pušico. Škrinjice, ki je zelo močna, niso mogli odpreti, dasi so po njej tolkli. V škrinjici je bilo 30 K 16 v. Lopovi so cerkvena vrata odprli in po dovršenem »delu« zopet zaprli.

Dopisnikom »Domoljuba«, ki ne podpišejo svojega popolnega imena, še enkrat naznanjamo, da vse take odpise neizprosno mečemo v koš. Toliko že smemo zahtevati, da vemo, kdo nam poroča. Ravno tako še enkrat izjavljamo, da zgolj osebnih napadov ne bomo prinašali.

Nesreča. Ponesrečil se je Franc Bratina iz Orlice dne 2. aprila, ko so delali pri lesu, in ga je čok zadel do smrti. Živel je še dve uri. K pogrebu smo ga spremili vsi njegovi tovariši.

Dunajski Slovenci imajo tudi letos na velikonočno nedeljo 19. aprila izredno slovesno službo božjo popoldne ob pol 3. uri v cerkvi sv. Antona, XV. Pouthong. 16. Po slovesnih litaniyah se bo slovensko izpovedovalo, na kar opozarjamo zlasti tiste, ki drugače nimajo priložnosti priti k sv. izpovedi. Na veselo svilenje!

»Domače ognjišče«? — Ljubljanski učitelji so začeli izdajati list »za starše in vzgojevalce slovenske mladine«. Početkom je pisal še dosti dobro in mislil so že nekateri, da zmagujejo pametnejši možje med učitelji. A sedaj se kaže, da je bilo to samo za reklamo, da bi dobili naročnikov tudi med dobrimi starši. To se jim je najbrže že posrečilo, zakaj sedaj je ta list že začel oznanjati nove nauke. V 2. številki letošnjega leta že namiguje, da je vera za vzgojo nepotrebna; v 3. številki pa že kar naravnost pravi, da je krščanska vera brez vrednosti za povzdigo duš. Priipoveduje namreč o tistem strašnem zločinu v Sneberjeh. Kdo se ne bi zgražal nad podivjanim morilcem svoje matere? Vsi pošteni so se zgražali, najbolj pa Poljci sami, ki so tako nesrečni, da je morivec njih faran. A kaj pravi »Domače ognjišče«? »Ljubljanska okolica« — tako piše ta list učiteljev-vzgojiteljev — »je grozovito ponesna, da ima največji zvon na Kranjskem, pod tem zvonom pa prebiva na tisoče ljudi, ki živo pričajo, da tisočletno pastirstvo ni njihovih duš prav nič povzdignilo. Omike in šol jim manjka.« To je grozna obdolžitev! Tisočem Poljem očita ta list, da so »sirovo, živinsko podivjani«, zmožni vsak čas zaklati mater ali očeta, ljudje, zaostali za tisoč let, ljudje, ki jim vera ni dala nobenega čuta poštenja, sploh nobenega človeškega čuta, ker da ga dati ne more. Vera ni za nič, to je pomen, za to so Poljci priča, le šola naredi človeka. Ta obdolžitev ni le zoper Poljce, ampak obenem zoper Cerkev, zoper vse krščanstvo, ki je dalo Evropi vso omiko, kar je ima! Zato pa, Poljci, a ne le Poljci, ampak vsi krščanski Slovenci, — s takim listom, ki ga ni sram tako grdo napasti poštene ljudi in vse krščanstvo, s takim listom kar na domače ognjišče, ali pa še bolje — na domače ognjišče!

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Kamnik. Poročali smo že ob svojem času, kako so na dan deželnozbornskih volitev razgrajali liberalci po Kamniku. Ko se se pošteno napili, so bili uprav podivjani. Ni čuda, če morajo občutiti posledice še danes. Lizeznikov ata, vrnjo Menišček, je bil tako vroč, da si je rebra polomil, in še sedaj ni okreval. Le pazite gg. Adamič Jože in drugi, da se vam ne zgodi kaj podobnega.

g Na Šutni je gostilničar Judek po domače Terpinec Janez. Ta je tudi liberal, čeprav pravi, da ni. Tisti, ki ga poznajo, dobro vedo, da zmerom liberalce voli. Kmalu bodo v Kamniku volitve. Mož se bo moral javno pokazati, pokazati pa bomo morali tudi mi, da liberalcev ne maramo.

g »Domoljub« je poročal, da je trgovec Skala pri zadnjih občinskih volitvah rekel, da mu žiher roka zgine, če bo šel še enkrat volit. Tudi na tega moža moramo gledati, ker dobro ve, da smo kmetje glavni kupci pri njem. Njemu v svarilo povemo, da ni nikjer zapisano, da bi morali pri njem kupovati, ker je vendar v Kamniku še dosti drugih trgovcev.

g Kmetske zveze dolžnost je, da nas na shodih tudi podučijo o razmerah v Kamniku, da bomo dobro poznali, kateri trgovci, gostilničarji in obrtniki niso prijatelji kmetov.

g Iz Krašnje. Redkokedaj čujemo kako novico iz našega kraja. Tu je vse nekam tiho; strankarstvo se ni izbruhnilo v tolikem hrupu, kakor v sosednjih krajih. Ljudstvo tukaj ni tako zaspalo; rado bere; »Domoljub« je precej razširjen; ravno tako družba sv. Mohorja in drugi časniki. Zraven tega pa je razširjeno po našem kraju mnogo slabega berila. In o tem hočem govoriti. Šel sem nekega dne v Krašnje. Na poti dohitim gosposkega možica srednje starosti. Začela sva se prijazno pogovarjati. Pogovor sem nalašč napeljal na strankarstvo. Pa zadel sem na slabo. Najbrže psovke so se vsule kakor ploha iz njegovih ust. Mož je sovražil vse, kar je pošteno, proklinjal cerkev in »farje«. Bilo me je — naravnost povem — strah v njegovi bližini. Prosil sem ga, naj odjenja, a prilival sem olje na ogenj. Med tem sva prišla do njegove hiše. Povabil me je, naj grem z njim. Iz radovednosti sem vstopil. Na mizi je ležalo mnogo razmetanih časnikov. Zapazil sem med drugimi brezverna: »Rdeči Prapor« in »Narod«. Na polici sem videl več pohujšljivih romanov, namreč: »Črna Jurja«, knjigo »Pod spovednim pečatom« in druge. Sedaj sem uvidel, kje sem, obrnil sem hrbet in odšel. Predragi! uganili ste gotovo, kaj vam mislim povedati. Nič družega kakor: varujte se slabega berila! Po Krašnji in okolici se razširjajo zadnji čas pohujšljivi romani. Neke babnica jih baje dobiva iz Ljubljane, ona jih potem posoja okrog. Pa še od drugod prihajajo slabe knjige! Morda si štejejo nekateri faktorji v posebno dobroto posojati slabe knjižure. To so očitni pohujšljivci, seljaki ljulike! Varujte se jih, varui se jih posebno mladina! Slabe knjige so strup za mlado srce. Starši, pazite, kaj bodo brali vaši otroci! Vrzite v peč knjižuro: »Pod spovednim pečatom«, ravno tako »Črna Jurja«, »Grofica beračica« in »Beračeve skrivnosti«. V ogenj z njimi, tam je mesto zanje! Naša dolžnost je, zatirati slabo berilo in priporočati dobre knjige. To je apostolsko delo. Podlimbarski.

g V Kamniku se trgovec g. Klemenčič zaradi nekega dopisa v »Domoljubu« silno jezi nad dopisnikom in ga imenuje škodoželjnim obrekovavcem. Zato se čutimo me dolžne, var

g. Klemenčič, povedati, da se po nedolžnem jezite nad dopisnikom! Zakaj, predno je »Domoljub« kaj pisal od Vas, je bil že naš sklep storjen, da se Vas hočemo ogibati. Tako se je sklenilo na pustni torek, ko je barka splavala po mestu, in ž njo je pa splavalo tudi naše zupanje do Vas, pa ne samo do Vas, ampak do vseh liberalnih trgovin! Kar se tiče Vaše osebe, g. Klemenčič, me sicer ne vemo, ali ste liberalci ali nepristranski, kakor dokazujete, to je pa nam vseeno! Toliko pa dobro vemo, da niste s S. L. S. volili. Zato smo se pa me tako pogovorile, da bomo rajše hodile v take trgovine, kjer znajo dobiček v boljše namene porabiti. Svoji k svojim!

Bohinjske novice.

g. **Umrli** je 29. marca pri Stari Fužini Ant. Pekovec, — Agotni Tonej. Raini je obiskoval gimnazijo v Ljubljani in Reki, ter dovršil šest razredov. Moral je k vojakom. Služil je 10 let pri 17. polku kot korporal in pri brambovcih dve leti, kot »unterjeger«. Udeležil se je vojske na Laškem leta 1866. ter dobil srebrno junaško kolajno v priznanje. Poleg te je imel še dve spominski kolajni iz leta 1873 in 1898. Po dokončani vojski je bil za oskrbnika tri leta pri domačih rudokopih (vohajnit), eno leto na Savi in v Vordenberg na Štajerskem. Čez pol leta se je napotil na Hrvaško v Sokolovec in Lepavina do 75. leta. Isto leto služil je tudi v Beslinacu kot nekaj nadzornik nad rudarji. Ko je dotična družba razpadla, je šel za logarja v graščino Černek v Slavoniji, kjer je prebil zvesto in pridno celih dvanaest let, Vsa spričevala njegovih gospodarjev ga hvalijo kot pridnega in vestnega človeka. Ko je začel bolehati, se je vrnil nazaj v Bohinj, kjer je ostal do svoje smrti. Tukaj je pomagal domačinom, če je bilo treba pisati nemški, slovenski, laški — tudi hrvaško in ogrsko je dobro razumel. Pri umrlem gospodu Zarniku, čegar sošolec je bil, je leto za letom pisal cerkvene matice in cerkvene račune. Nekaj časa je bil za tajnika na Bistrici in v Srednji vasi. Tudi kočo na Kredarici je oskrboval tri leta in dve leti Vodnikovo kočo na Velem polju. Bil je blaga duša, dobrega srca, ki zasluži, da se mu vsaj tukaj postavi skromen spomin. Da je bil priljubljen, pričala je zares lepoštevilna udeležba skoro iz vseh vasi. Počivaj v miru, dragi Tonej!

g. **Predavanje.** V nedeljo 5. t. m. je imel v izobraževalnem društvu »Savica« predavanje mladenič Martin Arh o »Juriju Štefenzonu, izumitelju železnice«. Predavanje je bilo obširno in dobro sestavljeno. Drugo predavanje je bilo: »Les, njegova poraba in korist«. Nato je Jakob Mlakar iz Češnjice poljudno razložil, kako naj se drevesa presajajo in obrezujejo. — Prihodnje predavanje bo velikonočni ponedeljek. Predaval bo Janez Dobravec, visokošolec. Takrat v obilnem številu na shod.

g. **Zima** še noče nehati. Sneg se še vedno prikazuje. Solnce ga pa topi naglo in hitro, tako da je na cesti in po vaseh taka »luža«, da bi se s čolnom lahko vozili. O cesti in njenem skrajno slabem stanju, pa ni skoro vredno, da bi govorili. Skozi korita je tako razorana, da moraš pri belem dnevu skrbno paziti, da si ne zlomiš noge.

g. **Delo** v »Gasilnem domu« se je pričelo in hitro napreduje. Dodelano mora biti do meseca julija.

g. **Izginil** je 9. t. m. Jakob Hodnik, Htorov od Fužine. Ker je nekoliko slaboumen, se je hati, da bi se kaj žalega ne storil.

g. **Nov mlin.** V Mlaci na Brodu bo napravil Pavel Čop nov ličen mlin na turbino. Isto bo gnala vodna moč iz potoka. Mlel bo na tri kamne; stope pa bodo delovale na tri korita. Delo vodi in vsa potrebna naročila oskrbuje š. g. kanonik Iv. Sušnik.

g. **Staro drevo s steklenico.** Za Bistrico žagala sta brata Janez in Lovrenc Šilar staro bukev. Ko sta drevo našagala do sredine, razpoči se ob pili steklenica. Drevo je staro približno dvesto let. Skoraj gotovo je kak drvar v drevesce, koje je imelo v sredi kako razpoklino, postavil steklenico in na njo pozabil. Drevo pa se je zaraslo s posodo vred. Sedaj — čez 200 let — je človeška roka prizadejala drevesu smrtni udarec. Vse mine.

g. **Izdelovanje sira.** Letos smo s sirarstvom pozno pričeli. V celi spodnji dolini izdelujejo sir samo na Savici, in sicer od pepelnice srede. Po drugih sirarnah se šele pripravljajo.

g. **Pomanjkanje krme** je v Bohinju čimdalje bolj občutno. Seno je po 6 kron, slama pa po 4 krome stari cent. Pomanjkanje krme je tudi vzrok, da je letos manj mleka, dosledno tudi manj sira in denarja.

g. **Dobro ceno** imajo teleta. Prekupci kar tekmujejo. Največ jih pokupi Martin Repinc in odpošlje deloma v Trst, deloma na Koroško v Celovec.

g. **Sneg imamo** od sv. Nikolaja lanskega leta neprenehoma. No, sedaj beži pred solnčno toploto v dolini. Upamo, da v tekočem letu ne bo suše; saj je zemlja napojena dovolj s snežnico.

g. **Žrebet**, in sicer prav lepih, je že precejšnje število. V Bohinju se konjereja čim dalje bolj skrbno neguje. Pa imamo tudi žrebce, kakor malo kje!

g. **Novi hlevi.** Kmetovalci pridno popravljajo starodavne zaduhle hleve. Kdor bo preje in boljše popravil, imel bo najprej sam dobiček, pa še upanje ima do državne podpore. Torej na delo!

Iz ljubljanske okolice

g. **Blizovik.** Čemu se pa me perice oglašamo kakor kukavice v spomladi? Zato, da bi svet zvedel za naše težave, najbolj pa zato, da bi se same zavedle svojega slabega položaja, da bi se utajal led, ki nas drži v nezavednosti, da bi si potem kako pomagale. Povsodi vidimo namreč napredek, le me garamo vedno na isti način naprej, kakor naše prednice pred sto leti. — Do sedaj smo zvonile na eno plat zvona, hočemo udariti še na drugo. Opisale smo težave, trpljenje, in boleznijo mojster in »kselov«, danes pa udarimo še na tisto, kar boli v žepu. Naštele bomo reči, ki jih rabimo pri pranju, pogledale tudi zaslužek, potem bomo pa primerjale zaslužek s stroški, in morale bomo priznati, da tako kot sedaj ne more iti naprej. — Kaj pa rabimo, predno so cunje očofane? Pravijo, da sraka, kadar gnezdo dela, znosi veliko reči skupaj. Podobno je tudi pri našem pranju. Le pogledjte! Drva morajo biti, mila ali žajfe ne sme manjkati, soda, lug, plavilo ali indka morajo še zraven priti. Kakor ženska, ki se lišpa, spravi na obraz vse mogoče šminke in pomade, tako moramo me za umazane cunje porabiti vse naštele reči. Pomislite pa sedaj na drva! Skoraj so dražja kot žefran. Včasih smo dobile eno klaftro za 10 K, sedaj pa komaj za 20 K. Funt mila je bil po 16 vin., sedaj je pa po 24 v. Ena kila sode stane 48 vin., ena kila luga tudi 48 vin., en zavoj plavila 56 vin. Koliko kil teh »dišav« je pa pač treba! In to vse skupaj drago, perli pa poceni, potem pa živi, kakor veš in znaš. Če drugače ne moreš, pa zobe v steno zabi! Tako si mislite vi, me pa čisto drugače. Pa nekatere pravijo, da imajo drva doma, da jih nič ne stanejo, in da zato lažje pero po ceni. No, če mislijo, da imajo zato dobiček, ker imajo domača drva, naj le. Ampak pamet bi jim bilo enkrat treba dobro oprati, potem bi menda videle, da so v zmoti. Te perice se nam pametnim zde podobne tistemu fantu iz Domžal, ki si je kupil za 3 krajcarje

slame, da bi kito spletel. Spletel jo je. Eden jo je pletel, in potem prodal za 2 kr. Misli je, da je naredil 1 krajcer dobička, in je ves vesel zavriskal in dejal: Dober je krajcer, kjer se dobi. Ravno tako mislijo te nespametne perice. Drva sekajo v domačini in potem pero ceneje kot druge. In če jih vprašamo, zakaj ceneje, odgovorijo: jaz imam že tako dobiček, ker imam domača drva. Tega pa ne pomislijo, da je v gozdu vedno meni, da je gozd manj vreden, in da je zato zguba na eni strani pri gozdu, na drugi pa pri pranju. Bog daj tem pericam pravo spoznanje. Naj se do prihodnjic zbrihtajo!

g. **Štepanja vas.** Postne cerkvene pobožnosti so opravljene brez posebnih nesreč. Največ profita imajo gotovo lektarji in pomarančarce. Če bi peške vseh pomaranč, ki so se ondi snedle, ozelenele, bi zrastel velik gozd samih pomaranč. Tudi precej velik kup krajcerjev bi bilo, če bi imeli skupaj ves denar, ki ga je posebno mladina izmetala v teh dneh. Marsikdo je prišel ob krajcerje in tudi ob mašo, katero je »zasekal«. Prav so imeli večji fantje, da so manjše enkrat napodili v cerkev. — Obiskal nas je tat, ki je pri kapelici božjega groba poskušal svojo srečo. Pa mu ni »ratalo« za veliko. — Moške, sedaj se pa z vso vnamo lotimo cerkve. Čas je in potreba tudi. Čim delj bomo odlašali, tem več bo popravila in več stroškov.

g. **Moste.** Zaradi shoda pri Zakotniku se nekdo hvali, da je imel lepe vspehe. Baha se, kakor da bi bile vse Moste na tistem shodu, in da bi vsi Moščani tulili z onimi, ki so shode naredili. Pozivljamo onega bahača, naj vendar pove, ali je bilo poleg gostilničarja, pri katerem je bil shod, in njegovega sosedu, saj še toliko posestnikov, kakor je na roki prstov! Kakor jaz vem, jih ni bilo. Vprašam Tonha, kdo je dal oblast in pravico, v imenu moških občanov se zahvaljevati predavateljem? Naj se Tonha zahvaljuje le v svojem imenu, v našem imenu ni treba, mi tega ne dovolimo. Nadalje se hvali, da se je koj šest mož oglašilo, ki bodo delali za liberalno društvo. Eden katerega so po sili urinili v odbor, je svojo čast koj odložil. In kje je potem še pet drugih? Imeli so sejo. A prišli so k seji le trije možje. Kje je torej šest mož? Poročevalec je že menda topelt videl! Hvali se, da se je tudi marsikatera krepka povedala. Verjamem. Saj tudi pijanci krepko govorijo, kakšen norec pa včasih še tako krepko pove, da mu deset pametnih ne more odgovoriti. Morda je tudi na tem shodu kak norec take krepke volil. Z župnikom Brctom se pa nikar ne postavljajte! Prepričan sem, da ga zaničuje iz dna svoje duše. In vendar ga hočete rabiti za svoje strankarske namene, vendar si mislite: sami od sebe ne moremo dosti, naj nam pomaga fajmošter Brce, ki je vsaj še pol duhovna. Z njegovim limom bomo lažje zlimali. Tudi se nikar ne hvalite, da so Moste vse liberalne. Pogledjte državno- in deželnozborske volitve! Vse vaše pisanje je kup kolobocije, ki ne sloni na resnici. Kaj ne, radi bi mešali v Mostah godljo — pa bo smrdeča. Dopisnik ima ime, iz katerega dobiš »ribo« ali »raka«.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g. **Iz Javorja nad Škofjo Loko.** Krute udarce zaznamuje kronika tekočega leta v našem romantičnem gorenjskem kraju. Nalezljiva davica ugrabila je tekom zadnjih mesecev 22 nedolžnim otrokom, v starosti do 7 let, življenje. Mnogo tihega žalovanja polni srca prizadetih in glasno govore novi, s cvetjem okinčani grobovi o Najvišji volji. Ni pa nam neizprosna smrt vzela samo krilatcev; s temi so odšli v omenjen čas v nebeški raj tudi odrasli. Skupno število umrlih je 27, ki je navadno povprečno število v letu. — V

preteklem mesecu smo dobili novega gospoda šolskega vodjo v osebi Leona Pišovec, ki je prosil tukajšem na željo krajnega šolskega sveta. Skupno z gospodom župnikom se bodo priredili roditeljski sestanki in sestanki s predavanji o gospodarstvu, poljedelstvu, zadružništvu, higijeni itd. Starše bo treba temeljito poučiti o vzgoji otrok, da bodo skupno z drugimi vzgojnimi faktorji lahko delovali za srečo mladine. Nekateri bodo morali tudi spoznati svoje blodnje v pijančevanju, ponočnem vsovanju in drugih grdih razvadah. — Župnijsko cerkev bo treba regulirati, da bo večja ladja in s tem tudi dovolj prostora za sicer dobre vernike. Tudi cerkev v Četenaravni je v slabem stanu; posebno za hiter razid ob slučaju nezgode je kaj malo preskrbljeno, ker ima cerkev samo ena vrata, zakristije pa sploh ni. — Župnijska cerkev ima letos na novo prav čedno popraviljen in pokrit zvonik. Podružnična cerkev sv. Valentina pa dobi nov altar v gotičnem slogu. Za novo bandero istotam pa je zapustil vrli ranjki Stefan Debeljak vsoto 100 K. — Lahke pomladanske sapice pihljajo. Solnce je vzbudilo spečo naravo. Pričeli smo poljsko delo, v katerem je toliko in toliko srčnega upanja in z gorkimi željami napolnjenih vzdihov na blagoslovljeno jesensko dobo, ko bo poplačan ves trud z bogatimi pridelki.

g Iz Smlednika. Pri nas smo ustanovili izobraževalno društvo, kakor je »Domoljub« že poročal. Da je bilo potrebno in da so ljudje vneti in navdušeni za izobrazbo, posebno mladeniči, priča obilna udeležba pri ustanovnem shodu. Novo društvo šteje že okrog 50 udov in upamo, da bo novo društvo res pridno delovalo in vabimo vse dobromisleče fante, da se oklenejo društva. Može in fantje, pristopite v obilnem številu! Čim več nas bo, tembolj bomo pogumni. V slogi je moč! — Ustanovni shod se je vršil v ljudski šoli v Smledniku z dovoljenjem predsednika krajnega šolskega sveta. Nadučitelj je prej sicer rekel, da ni nasproten našemu društvu. Sicer je baje že pokazal pri deželnozborskih volitvah, da je naš nasprotnik, ravno tako tudi sedaj. Predsednika naznanil je takoj na okrajni šolski svet v Kranju, ni pa pomislil pri tem, da ima tudi on z dovoljenjem krajnega šolskega sveta v šolskem poslopiju c. kr. poštni urad. Kakor je njemu dovolil predsednik, da sme imeti pošto v šoli, ima krajni šolski svet pravico tudi dovoliti, da ima naše izobraževalno društvo ondi ob nedeljah popoldne svoja predavanja, saj vendar to ni drugzega kot nadaljevanje šole. Ako bi bil on pravi ljudski učitelj, bil bi sam pristopil temu prepotrebemu društvu. Treba je vedeti, da je učitelj nastavljen zato, da bi podučeval, ne pa, da bi nam nasprotoval. G. nadučitelj bodi povedano, da je on zaradi nas tu in ne mi radi njega. Prihodnjič povemo še kaj, ker je sedaj iz nekega vzroka tudi orgljanje odpovedal.

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz St. Ruperta. Za dom izobraževalnega društva je daroval g. Ivan Papež 40 kron. Bog plačaj! Hvaležna mladina prosi še novih prispevkov! — Mlekarska zadruga, ki se je nameravala ustanoviti, se je vsled liberalnih kričavih splet za enkrat opustila. V čigavo škodo? — Predaval je 12. t. m. g. Pušenjak iz Ljubljane o zadružništvu. Predavanja se je udeležilo mnogo ljudi, ki so bili z govorom g. Pušenjaka silno zadovoljni. G. Ravnika je

položil temelj tem predavanjem. Upamo, da ga morda kmalu zopet slišimo. Vedno se sliši kaj novega in koristnega! Zato vsi v Kmečko lizevo in v izobraževalno društvo! — Občni zbor hranilnice in posojilnice se je vršil dne 15. aprila. Udje so se v obilnem številu udeležili. Pokazalo se je, da je hranilnica močna in v dobrih rokah. Z Bogom naprej — liberalcem pa figo! — Za svoj žep so se zopet vlekli birti šentruperske občine, ko so 12. t. m. odbili naklado na žganje in s tem zopet škodovali občini na premoženju. Predlanskem so ji odjedli lepe stotake, lani zopet še več in letos zopet. Žalostno!

d Iz Loškega potoka. Kot slišimo, pripravljajo naš »Tabor« za velikonočni ponedeljek zopet zabaven popoldne. Po zadnjem resnem predavanju bomo videli in slišali zopet kaj zabavnega. Nastopilo bo društvo prvih s svojimi mladimi močmi z našimi fanti. No, prav! dekleta so se zadnjič res dobro postavile, bomo videli enkrat, kako pa kaj naši fantje. Spored bo obsegal petje in zelo zabavno igro »Čevljar«, po predstavi pa prijetni srečolov in dražba, ki se nam je zadnjič tako prikupila. Torej po pošteno zabavo le k prireditvi našega vrliga »Tabora«.

d Iz St. Jurija pod Kumom. Dne 1. aprila je umrla Helena Planinšek, obče spoštovana in daleč poznana babica. Službovala je v naši fari skoro petdeset let. Skoraj vse sedanje gospodarje je prinesla h krstu. Stara je bila 79 let in je bila do zadnjega čvrsta. Naj počiva v miru!

d Iz Leskovca nad Višnjo goro. Pri nas se prav pridno toči žganje brez oblastvenega dovoljenja po nekaterih beznicah v Leskovcu. Tam se govore nespodobne, celo pohujšljive govorice posebno za nedoraslo mladino. Za enkrat naj zadostuje to, če se pa to nadaljuje, potem pa naznanimo to okrajnemu glavarstvu v Litiji.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Čast, komur čast! Recite, kar hočete, Podražani ga pihnejo. O Božiču so dobili dvajset krasnih svečnikov za veliki oltar. Vili jih je g. Samassa v Ljubljani. Svečniki stanejo do 420 kron. Za Veliko noč pa imajo pripravljene dvoje novih in krasnih bander, ki jih je prav lično izdelala g. Marija Sattner v Ljubljani. Dali so zanje 720 kron. Pa tudi sedaj še nismo pri koncu. Ako bo mojster g. Kregar zadosti pridn, dobimo za Veliko noč tudi še nov lesteneč za 1000 kron. — Vse to so vrli in za lepoto božje hiše vneti Podražani prostovoljno zložili in darovali. Kakor vidite, dragi »Domoljubovci«, je v Podragi mnogo prav dobrih ljudi. Občinski odbor je sicer trdovratno liberalen, pa ne bo dolgo mogel plavati proti vodi in je torej upanje, da tudi v dosedaj razvpiti Podragi v doglednem času zaplaval zastava S. L. S., ki si je osvojila že skoraj vse vipavske občine. Pa saj drugače tudi ni mogoče. To je čisto naravna pot. Liberalci imajo enkrat politično jetiko, katere jim ne ozdravi noben doktor.

n V Budanjah priredi k. s. izobraževalno društvo na velikonočni ponedeljek slavnostno predstavo v proslavo zlatomašnega jubileja sv. očeta Pija X. z jako zanimivim vsporedom. Predstavljal se bo tudi prekrasna igra »Mlini pod zemljo«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Bratska društva, na svidenje v Budanjah, dne 20. aprila!

n Kako meljejo naši sodni mlini. Zelo počasi meljejo, kot bi bili vanje vpreženi polži. Že v začetku oktobra je bila prodana na draž-

bi neka hiša. Meseca januarja ali februarja so bili sklicani upniki. Konec februarja so dobili od sodnije odlok, koliko vsak dobi. Dobil pa še do danes ni nihče nič. Gospod Mihelič, kupite si vendar avtomobil, potem bo šlo morda malo bolj naglo.

n Cvetje. Pri nas marelice in breskve cveto. Vsa narava se vzbuja v novo življenje. Pomlad prihaja. Z gora dol nas pa gleda še bela zima in bi nam rada prepodila milo nam pomlad. Pa ne bo šlo, ker gorko vipavsko solnce tega gotovo ne bo pustilo, pač pa bo pregnalo zimo z gora, da bo mogla pomlad tudi na Kranjsko.

Od Sv. Trojice nad Cerknico

n Izobraževalno društvo smo ustanovili pri Sv. Trojici. Dne 15. marca smo imeli ustanovni shod, na katerem sta poleg domačega g. župnega upravitelja govorila gg. deželna poslanca dr. Evgen Lampe in Fran Drobnič. Ta dan je bil velepomemben za našo farno, kajti ta dan je bil takorekoč postavljen temelj novi, lepši dobi, ki naj bi zasijala našemu ljudstvu po pravi izobrazbi. Bodi na tem mestu obema gg. govornikoma izrečena srčna zahvala v zvezi s prošnjo, da bi se še večkrat oglasila v našem izobraževalnem društvu.

n Veliko zanimanje kažejo naši ljudje za izobraževalno društvo in že dosedaj jih je pristopilo k društvu okrog 75 udov, kar je dosti za našo malo župnijo; toda upanje imamo, da jih dobimo v kratkem vsaj še toliko. V čast našim možem in mladeničem bodi tukaj povedano, s kako vnmemo so delali, ko je bilo treba postaviti društveno dvorano. V štirih dneh je bila iz navadnega hleva krasna dvorana, na katero so lahko vsi ponosni, dasi je narejena iz hleva, pa saj je bil tudi naš Izveličar rojen v hlevu. Zato, možje in mladeniči, le oklenite se z vso vnmemo in ljubeznijo izobraževalnega društva, saj veste, koliko lepega in podučnega bodele čuli v društvu!

n Trn v peti je liberalcem, kakor že rečeno, naš vrli župni upravitelj gosp. Bajec. Seveda. Kajti njemu se imamo zahvaliti edino, da je odprl našemu ljudstvu oči in ga zdrnil iz spanja. Njegova zasluga je, da imamo hranilnico in posojilnico, da se je ustanovilo izobraževalno društvo in da imamo podučna predavanja. Zato Bog živi vrliga gospoda še mnogo let pri nas!

n Dne 25. marca je prihitel k nam gosp. Legvart ter nad dve uri govoril o živinoreji, o mlekarstvu, o zboljšanju travnikov itd. Gotovo niso naši ljudje v tem pogledu še slišali tako podučnega govora. Bog daj, da bi vsaj nekoliko se oprijeli tega, kar so čuli na shodu; potem ne bode treba več iti v Ameriko in na Hrvaško s trebuhom za kruhom, ampak rodna zemlja bode vsakega lahko doma dobro in pošteno preživila.

n Tudi za naše liberalce smo poskrbeli pri Sv. Trojici, da bodo imeli svoje zbirališče, če bodo hoteli, poleg naše dvorane. Prostor ni ravno velik, a za naših par naprednjakov in nekaj njihovih »zavednih« služabnikov brez dvoma še prevelik. To bode njim v veliko korist, ker bodo včasih skozi steno vieli kako resnično besedo in se jim v bodoče ne bodo ljudje smejali, da zabavljajo čez reči, katerih niti na svetu ni, kakor se je to zgodilo nedavno. Neki liberalček se je namreč v »Slovenskem Narodu« silno jezil nad našim g. župnim upraviteljem, ki je liberalcem trn v peti, in se strašno neumno norčeval iz našega izobraževalnega društva, ki še ustanovljeno ni bilo, in iz mlekarne, ki se še sedaj ni rodila, ampak se bode — kakor upamo — v bližnji bodočnosti. Talent pa imajo liberalci in gotovo gledajo še s čim drugim in ne samo z očmi. Kajpada, človek mora biti logičen, kakor so naši na-

prednjaki v vsem svojem dejanju in nehanju! — Naši ljudje so sedaj popolnoma spoznali svoje nasprotnike kakšni so in kaj hočejo, in se popolnoma nič ne brigajo za vse liberalno zabavljanje. Dobro vedo sedaj, kdo jim hoče dobro in kdo ne, kdo je ljudski prijatelj in kdo prijatelj le svojega žepa. Liberalci, le še pišite v »Narod«, bo vsaj svet-vedel, da ne spimo! Mi vam bomo hvaležni.

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Poslano.** Ni vredno sicer se prepirati s tistim lističem, ki pravi, da hoče Notranjce organizirati, v resnici pa vé le mnogo poročati, kako so kje plesali in krokali do belega dne, zato so pa posebno dopisi iz Trnovega zlasti krokarski. Mi drugi si pač ne bomo dali ukazovati od tistega Zaplotnika, ki se more postavljati edino le s tem, kako je v vasi »K.« na Pivki grdobije uganjal, na kar je še celo ponosen. — Še manj bo pa meni in g. nadučitelju Ravnikarju ukazoval tisti pedagog, ki je nekoč, na dan 5. maja, na stranišču, ko je imel poučevati, pijan zaspal. — Učitelj naj se uči raje »varčnosti«, da ne bo toliko »trošil« za »klobase«, kakoršne oni vedno »franko« daje, kakor n. pr. Š. . . mu fantu lani za božične praznike. S tem je »Notranjcu« dovolj odgovorila. Ob zopetnem ponavljanju napadov name in g. Ravnikarja pa bo odgovor na deželni šolski svet. Fr. A. Ličan, Il. Bistrica.

n **Iz Loža.** V zadnji številki »Domoljuba« je vsled moje zahteve blagovoliло slavno uredništvo potrditi, da nisem bil jaz dopisnik z dne 2. aprila v št. 14., ter da sploh nisem še nič pisal za »Domoljuba«. To popolnoma odgovarja resnici. Vendar se hočem danes prostovoljno oglasiti, ker vsa zadeva potrebuje pojasnila. — G. Mohorčič, gotovo niste pozabili na oni večer — bilo je mislim začetkom meseca januarja — ko smo slučajno sedeli v neki gostilni v Ložu, Vi namreč in še neki višji g. uradnik. Kakor Vam znano, razgovarjali smo se različno ter končno pogovor razvili o Mariji in Jezusu. Kako ste se izrazili, g. Mohorčič, o teh nam najsvetejših osebah, Vam je gotovo še v spominu. Spominjate se gotovo, da Vam je poleg sedečih g. uradnik navajal več utemeljenih zgodovinskih dokazov o resničnosti božanstva Jezusovega in o resničnosti njegovih nauk in vere. Ko pa sem Vas opozoril, oziroma ko sem hotel zvedeti, je-li Vaše govorjenje iz prepričanja, mi niste dali odgovora ter Vas je le prisotni gospod uradnik opravičeval, češ, da ne mislite tako kot govorite. Takrat sem tudi jaz mislil, da je temu tako. Ko pa sem pred kratkim slučajno zvedel v neki družbi to, kar ste v Švajgarjevi gostilni v Igvasi govorili sramotilnega o Jezusu, dalje kar ste govorili v Debelakovi gostilni v Ložu z nekim fantalinom, sem bil uverjen, da je bila ona Vaša govorica meseca januarja popolnoma premišljena. Zato sem te vrstice napisal. Vaši protiverski nauki so tedaj pri nas splošno znani ter je imel dotični dopisnik dovolj gradiva o Vas pisati ter sem prepričan, da Vam ni storil krivice, kakor govorite Vi in nekateri Vaši somišljeniki. Gradiva napram Vam je še mnogo več nego povedano. Da pa so prišla Vaša dejanja v javnost, ni kriv nihče drugi, nego Vi sami. Svetujem Vam tedaj, da v prihodnje take nauke prihranite zase, ker pri nas ni ugodno mesto zanje; sicer utegnejo priti za Vas še hujše posledice. — J. T.

n **Iz Logatca.** Že večkrat je naše »Izobraževalno društvo« pokazalo, da si je postavilo kot geslo »delo«. Ni se ustrašilo ne dela, ne težav, ko se je šlo za pravo izobrazbo ljudstva. Priredilo je že v kratkem času dve dobro uspeli igri. Napravilo si je tudi že svoj oder. Pred kratkim se je pa sprožila misel, da

bi igrali »Rokovnjače«. Ker se je pokazalo toliko navdušenja in zanimanja za to igro, se je društvo odločilo uprizoriti to velezanimivo igro na Veliki ponedeljek. Že samo besede »Rokovnjače«, mislim, zadosti spodbujajo vsakega, da ne bode zamudil prilike, ki se mu nudi, ogledati si te rokavmarje nekoliko bolj od blizu. Snov igre je vzeta iz dogodkov, ki so se vršili v začetku prejšnjega stoletja na Gorenjskem, osobito okoli Kamnika. — Da bode zabava popolna, bode društvo preskrbelo tudi godbo, ki nas bode med odmori razveseljevala. Tudi nekaj deklamacij je na vspeh. — Udeležite se igre vsi ter pokažite, da znate spoštovati trud in delo!

n **V Starem trgu pri Ložu** bo na velikonočni ponedeljek popoldne predavanje o kmečkih uporih.

n **Postojnske novice.** Umrl je takozvani Markov Tone Lavrenčič. Imel je precejšno premoženje, toda dejali so ga pod kuratelo. Plačevali so mu hrano, stanovanje in vsak dan je dobil eno krono. Vsak, kdor ga je videl hoditi po Postojni, moral je imeti z njim sočutje. Ne prijatelja ga ni imel, le norčevali so se iz njega. Lepo spravljen z Bogom se je preselil s tega sveta. — Arko piše v »Notranjcu« nekaj o škofovi kurateli. Naj bi raje pisal o Lavrenčičevi kurateli. Za res velikanski trud, katerega je imel, da si je zaračunal prav hrano, katero je dajal ranjkemu Lavrenčiču, da mu je dal vsaki dan kronico in plačal zanj prav ceno stanovanje, računal si je vsak mesec 20 K. Taka kuratela, kaj ne Arko, ki nese na leto 240 kronic, takih naj bi bilo veliko! Toda škofova, če bi tudi bila resnična, ne bo Arkotu nesla nič. Zato pa Arko čez škofovo kuratelo, ki si jo je pa le sam izmislil, zabavlja, Lavrenčičevo pa gotovo hvali. — Z imeni še nočemo priti na dan. Toda ako bodo nekatere osebe še enkrat delale opazke pri cerkvenih govorih, potem ne bomo prizanašali. In pa tako neslane opazke! Ne bi bili verjeli, da imamo nasprotnike in zagrizence tudi med to družbo. Samo toliko za danes. Upamo, da bode pomagalo! — Liberalna izobrazba. Spominjamo se, kako so pred nedolгим časom leteli kamni, debelejši kot pest in še danes slišimo ropotanje šip. Te kamne so metale liberalne roke in to ropotanje so povzročili liberalni izobraženci. Kje je boljša izobrazba? Liberalna ali katoliška? — Nadzorstvo naše hranilnice in posojilnice je v spretnih rokah. Izvoljeni so bili gg.: Ivan Sajevic, posestnik v Starivasi, kot predsednik; Franc Jurca, posestnik in jamski blaginjak v Postojni, in Franc Cvek, postajenačelnik v Postojni.

Dobro pogodil. Krojač: »Kdaj smem upati na plačilo?« — Dijak: »Vedno.«

Oče svojemu sinu, dljaku: »Ljubi Tonček, kaj bo, piješ vrček piva za vrčkom?« Sin, dijak: »Da, oče, kako pa naj drugače pijem?«

Prof. Pawlow označi

na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih želodčnih žilcev. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodec in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapilice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, stas do jedi, odstranjajo teženemu dobrobit škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. *O. Brady, lekarnar, Dunaj 1, Fleischmarkt 1387, razpošilja šest steklenic za K 5.—, tri dvojnatke steklenice za K 4-50 franko.* 113

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem«! Kupujte te naše vžigalice!

Izid glasovanja

pri deželnozborskih volitvah dne 21. februarja 1908.

I. volivni okraj: Ljubljana-Vrhnika.

Volilče	Dr. Šusteršič	Franc Povše	Jožef Petrič	Mihael Čobal	Razcepljeni
Sp. Šiška			81	65	47
Brezovica	36	43			12
Studenec	44	47			5
Dobrova	93	93			11
Dobrunje	114	138			4
Št. Jurij	114	114			
Grosuplje	77	79			5
Ig	37	56			
Iška holca	28	31			
Ježica	96	105			5
Liplenje	45	45			1
Log	49	48			
Šmarje	65	66			
Šmartno	80	79			
D. M. v P. lju	70	72			3
Moste	62	62			25
Podgorica	42	44			1
Račna	50	50			
Rudnik	31	30			4
Zg. Šiška	31	36			2
Slivnica	35	35			
Tomišelj	54	59			3
Črnuče	41	44			
Št. Vid	115	119			5
Vič	35	40			28
Želimiče	65	65			
Medvode	102	103			2
Polhov gradec	142	142			
Borovnica	71	80			17
Horjul	145	145			
Št. Jošt	33	33			
Vrhnika	190	192			1
Presejce	106	105			2
Črni vrh	71	71			
Skupaj	2389	2472	81	65	183

II. volivni okraj: Kamnik-Brdo.

Volilče	Dr. Jan. Ev. Krek	Razcepljeni
Domžale	55	7
Jarše	116	4
Lahovče	126	
Gojzd	30	
Mengeš	58	3
Moste	107	16
Mekinje	102	
Nevlje	18	
Špitalič	69	1
Zg. Tuhin	87	5
Podhruško	99	
Trzin	75	2
Vodice	101	22
Dob	45	6
Brezovica	27	1
Dolsko	52	
Drtilja	42	
Blagovica	63	
Zlato polje	39	
Velika vas	23	
Ihan	43	
Krtina	19	2
Krašnja	27	
Dol	21	1
Moravče	94	
Peče	37	2
Podrečje	16	4
Prevoje	64	3
Trojane	55	8
Skupaj	1710	88

III. volivni okraj: Kranj-Tržič-Šk. Loka.

Volišče	Fr. Demšar	Iv. Zabret	Razcepljeni
Predoslje	130	132	
Oselica	74	70	5
Sv. Ana	9	14	2
Zminec	81	77	
Poljane	49	49	2
Železniki	31	25	
Stara Loka	155	148	1
Sv. Križ	43	43	
Preddvor	142	141	
Sprednik	73	71	1
Kovor	29	29	2
Sv. Katarina	43	43	2
Št. Jurij	126	127	
Mavčiče	31	29	4
Stražišče	58	61	1
Št. Jošt	39	39	
Javorje	70	63	
Sorica	56	56	
Naklo	74	73	
Selce	175	171	
Trata	105	105	
Hrastje	19	22	2
Sora	16	15	3
Vogljje	42	42	
Cerklje	165	164	
Skupaj	1835	1809	25

IV. volivni okraj: Radoljica, - Kranjska gora.

Volišče	Jožef Pogačnik	Jožef Gogola	Dr. Ant. Dermota	Razcepljeni
Jesenice	55	6	12	7
Koroška Bela	43		25	2
Kranjska gora	48	2	6	1
Dovje	43			1
Rateče	34	10		
Bela peč Fužine)	16			
Brezica	50	2		2
Gorje	106	4	2	
Boh. Bistrica	129			
Kropa	21		1	
Lancovo	34			
Lesce	33	14		1
Srednja vas	130			1
Mošnje	83	3	1	1
Oviše (Podnart)	57			
Boh. Bela	50	1		
Kamna gorica	23			
Bled	49	6	2	1
Begunje	28	13		3
Skupaj	1032	61	49	20

Alkohol in izseljeništvo.

II.

Jako dobro slika Hrvat Sirovatka¹⁾ življenje naših Amerikanarjev po ameriških saloni:

»Salooni« ili po naše »saluni«, su vam kao naše krčme i gostione. Takove salune nadjete svuda, gdje je isto našega naroda. Ne ima tu moguće ni društva ni čitaonice, ni škole ni crkve; ali »saluna« ima svuda (povsod).

... Ali većina tih »saluna« prava su nesreća za naš svet. Imade jih mnogo više, nego je prava potreba. U nekim mjestima stoji jedna do druge, a stvaraju jih većinom takovi ljudi, kojima je samo do toga, da na lakhi način što više izrabe svoje znanje i rojake. Pije se tu rakija, vino, pivo, puše cigare, u mnogima su još razuzdane djevojke.

¹⁾ H.S.: Kako je u Americi i komu se izplati onamo putovati? Zagreb 1907. Izdanje knjižare u korist kluba Cirilo-Methodskih zidara.

A ne pije tu i ne troši svaki za sebe, već prijatelj prijatelja »trita«, to je časti, a na prvom mjestu samoga »salunera«, koji kad se ovako pije, dovede i svoju ženu i djecu, da gost i njih časti. Ovako zna biti po par znanaca skupa, pa jedan po jedan sve časti a tko više časti, toga se više štima i hvali. Tako vam je po većini tih naših »saloonu« u Americi.

Znatni del cijele svoje krvave službe ostavljaju mnogi i mnogi u tim »salunima«. Koji su pametniji, dodju u salun, popiju čašu — dvije piva, porazgovore se uz to s kojim znancom pa odidejo kući ili si dadu kući donesti piva ili rakije ili vina koliko im treba za okriepu. Al takovi su redki; većina nerazumno troši i neumno razbacuje novac, za koji troši svoju ljelesnu snagu, a izlaže na pazar svoje tijelo i život.

A nije ovo jedino zlo kod tih saluna, već se ondje razvijaju na sve strane kriva, neiskrena prijateljstva te nepravdna i upravljuta neprijateljstva. Hvali se onaj, koji ništa ne vrijedi, a psuje in grdi onaj, koji je vrijedan, čestit i dobar.

Premnogo je bivših Amerikanarjev, ki po vzoru ameriških salonov naredo doma gostilno. Z američansko reklamo se znajo prikupiti in ljudji nase potegniti, tako da so te gostilne — navadno se i zovejo »pri Amerikanu« — ob nedeljah in praznikih skoraj vedno polne.

Pa Amerika ne popači samo moža nego celo njegovo rodbino. Domači sin se oženi, ko je prost vojaščine; živi z ženo nekaj mesecev, malokateri čez leto dni in potem, hajdi v Ameriko, da poplača podedovani dolg ali da si popravi poslopja, prikupi kako njivo itd. Premožnje prepusti ženi in ostali družini, da ga obdelujejo in gospodarijo, kakor vedo in znajo. Mož pošilja denar svoji ženi, ali skoraj nikdar ni videti pravega uspeha. Nekaj malega nakupi, plača davke, največ pa potroši, saj dostokrat ne ve, s kako muko je v Americi pridobiljen.

Ko mož sprevidi v pismih, od kakega prijatelja ali od dolžnikov, da denar nikjer nič ne zaleže, zgubi voljo pošiljati še dalje. Dela, da si kaj zasluži, potem to s prijatelji v salonih zapravi; potem gre zopet na delo itd. Tak se vrne redkokdaj, navadno, ko je že onemogel za ameriško delo — — —

Drugi zopet, ko sliši, da dolžniki niso poplačani vključ mnogemu denariju, ki ga je posljal, zbere v naglici nekaj stotakov in hajdi domov, da se sam prepriča in uredi vse. Vi' vse v največjem neredu, prime ga nevolja, začne se prepri in ni dolgo, ko ga ladja odpelje čez morje.

Poznam kmeta, ki je v Ameriko dobil sramotilno pismo o svoji ženi, peljal se takoj domov, videl vse v redu in šel nazaj in ta komedija se je ponovila trikrat.

Marsikak mož pozabi v Americi na ženo in deco ter živi v ameriških salonih z drugimi. Žena to zve in radi maščevanja ali zapuščenosti začne isto — seveda gre pri tem posestvo rakovo pot.

Ne samo ob delavnikih na polju nego še bolj ob nedeljah je videti po gostilnah več žensk nego moških, če ne same ženske. Amerikanarji sami to dobro izprevidijo in tožijo v pismih: »Hm! kot kot kuće stara oca i ženu z većim ili manjim brojem djece. Otac i djeca ne mogu raditi, a žena ne zna gospodariti. Ja se ovdje kojekako kimim i patim, šaljem kući što mogu, a sve se nekud rastepe. — Ja odavle šaljem sve što mogu, a doma što ostane, potroši ili žena na svoju gizdu i zabavu, ili svi skupa za grlo. Tako niti doma ne dolazim do

čista novca, i proći će još više godina, te ću se na koncu vratiti kući i naći malo bolje, a moguće i gore, nego sam ostavio ... »

Tako se godi v najveć slučajih. Žena, ki je bila poprej morda dosti skrbna in varčna, zapravlja sedaj sproti vse novce iz Amerike; pa naravno, ona ne ve, s kako muko in kakim trudom so pridobljeni, zato pa jih tudi ne ve ceni. Tako se dogaja, da je pri nas po deželi mnogokje videti po gostilnah več žensk, starih in mladih, nego moških ... Žena se takorekoč zavaja k pitju in zapravljanju denarja; zato bi trebalo po vaseh ustanavljati male posojilnice, ki bi se izseljenci lahko na nje obracali v takih zadevah.

Je še mnogo drugih stališč, ki bi se moglo iz njih opazovati to tako zamotano, a obenem za nas tako važno izseljeniško vprašanje. A žalibog mu naše časopisje posveča tako malo pozornosti.

Pogledali smo to vprašanje za sedaj le z enega, na pogled morda postranskega, a vendar silno važnega — alkoholnega stališča. Kdor pozorno zasleduje razvoj našega priprostega, trdnega in zdravega kmeta do slabega, za delo manj sposobnega, zabuhlega Amerikanarja, ta bo jasno prepričan, da je alkohol eden tistih povzročiteljev, ki so privedli to izpremenjo, za naš narod tako pogubonosno.

In »Zlata doba« bo morala i Americi i tamšnjim izseljencem posvetiti veliko pozornost in se i tam razširiti, če bo hotela izpolniti svojo tako važno nalogo za splošen napredek in prospeh našega naroda.

Izobrazbi.

Turške vojske

(Dalje.)

Turki so se pripravljali sedem let na boj, oborožila se je Azija proti Evropi, mohamedanstvo proti krščanstvu. Vojska je štela najmanj 260.000 mož, 300 topov, mnogo slonov, 2000 kamel, 10.000 voz. Kara Mustafa je načeloval. Leopold I., ki je takrat vladal, ni gnil mazinca. Vlada je imela oči zaprte in je mislila na mir. V zadnjem trenutku so se Dunajčani oborožili. Cesar je hitro zapustil mesto ter zbežal v Linc, na čelo vojski je postavil hrabrega viteza Rüdigerja Starhemberga. — Oborožili so se študentje, rokodelci, mojstri. Tisoč meščanov se je borilo vsak dan. 62 dni je trajalo obleganje in Turki bi vzeli Dunaj, da ni videl velikanske nevarnosti skrbni oče krščanstva, sivi starček papež Inocencij XI. Pisal je francoskemu kralju Ludoviku XIV., naj pomaga. Ta je še skrivaj podpihoval Turke, ker je vedno sovražil Avstrijo. Tu ni opravi sv. oče nič. Pač je pa dosegel pri Ivanu Sobieskem tem več. Prišel je cesarju in krščanstvu na pomoč, ko je bila sila že na vrhuncu. Od 10.000 mož cesarjeve vojske jih je padlo 5000, 2000 je ležalo v bolnišnicah, od 4000 meščanov študentov je padlo in zbolelo 1650. Ivan Sobieski z ene in Karol Lotarinski z druge strani sta napadla s 54.000 vojniki Turke in jih razpršila na vse strani. Silen plen so dobili kristjani. Samo krogelj in smodnika je bilo za en milijon goldinarjev, topov 370, 15

tisoč štanic, 15.000 bikov in volov, 5000 kamel, 10.000 ovac, 100.000 korcev penice in toliko kave, da se je pri Dunajčanih udomačila. Poljski kralj je poslal veliko Mohamedovo zastavo sv. očetu. Slava je Sobieskemu donela po vsem krščanskem svetu, ker je pridobil eno najvažnejših bitk za človeštvo.

Naši so zasledovali Turka in ga na raznih krajih pobili. Turška moč je zdaj padla vidno. Leta 1687 so cesarjevi vzeli Budimpešto in cesar je proglasil Ogrsko za dedno deželo habsburške rodovine.

Pod Mustafom II., zadnjim krepkim vladarjem, so poskušali Turki priboriti si z nova Ogrsko. Ali avstrijski poveljniki so dobivali bitko za bitko. Evgen Savojski je zadal smrtne udarce Turku. Dasi majhen in slaboten, je bil hraber in vztrajen v naporih kot malokdo. Leta 1716 je vzel Belgrad in pobil na tisoče nevernikov. Turčiji je odklenkalo. Posebno veliko so ji škodovali janičarske vstaje. Sultan si ni vedel nazadnje drugače pomagati, kakor da je dal vse janičarje poklati. Tako si je uničil najboljši del vojske. Tudi rastoča moč Rusije je zelo nasprotovala turški sili.

Evropske države so gledale, da se je moč Turčije zrušila. Osvobodil se je Egipt, Grška, Srbija, Bolgarija, Bosna po naporih bojih izpod turškega jarma. Eden najhujših udarcev za Turke je bila vojska z Rusijo leta 1828. Ruski poveljnik Diebič je prekoračil Balkan in peljal svoje čete v Adrianopolj. Rusi bi lahko takrat vzeli Carigrad, a evropske države so se ravno tega najbolj bale. Zato so posredovale.

Turčija se ima le diplomatom evropskih držav zahvaliti, da še boleva in obstoji. Družabne razmere so take, da mora hirati. Le krepki, duševno in telesno čili in zdravi ljudje morejo tvoriti močno državo. Turčija pa nima moči. Jemati je nima odkod. Tisti časi so minoli, ko je skrunil Turek krščanske deve in jih vlačil z vseh strani v sužnost, ko je dobival sile za delo v krščanskih možeh in fantih. Turek je od rojstva len, nemaren, umazan. Žena mu obdeluje polje, ga pere, on pa pije črno kavo in kadi.

Kako nestrpne razmere vladajo v Turčiji, nam kažejo dogodki zadnjih let v Makedoniji, požigi in umori po vaseh, kjer prebivajo kristjani. Turek je barbar in ostane barbar, ker je njegova narava in vera taka. Evropske države mirno gledajo na krutosti, ki si jih dovoljuje Turek s kristjani. Ali enkrat zavre in takrat bo igralo balkansko vprašanje precejšnje vloge. In Turek bo plačan za tiste velike vojske, s katerimi je nadlegoval toliko časa posebno Jugoslovane.

Klic od meje.

S Štajerskega. Obmejni štajerski Slovenci trpijo silno zatiranje. Smrti njihovi sovražniki, »kultivirani nemški nasilniki« in krvoločniki, slov. odpadniki, z Efiatovim imenom »Nemčurji« pedenj za pdenjem prav zverinsko grabijo pod sé slovensko ozemlje. Vsa podla sredstva so tem grabežljivcem premalo, uničiti slovenskega oratarja na lastni zemlji, katero

so si naši vrli pradedje s poštenjem pridobili in jo izročili svojim potomcem. Slovenci izgublamo na mejah lepa posestva in poštena imena, ker njih tožna mati Slovenija ne more pomiriti sinove, dá, celo hčere pod svojim okriljem. Nesloga in bratska mržnja na domačiji daje pogum sovražniku, da dnevice in to, neumorno in z napetimi silami uničuje svojega bližnjega — obmejnega Slovence. Iz nemških trdnjav — Maribor, Ptuj, Celje, meče ta kruti sovražnik strupene pšice na delavne vodje slovenskega kmeta in bombardira smrtonosno na ugledne in hlabre ter značajne bojovnike slovenskega milega in ljubega naroda. V obupu se komaj še branim na robu slovenske meje in prosimo in kličemo na pomoč rodnim bratom, a v laseh si doma, ne čujejo nas bratje. Brez bratske pomoči moramo krvaveti in na žalost kmalu izginemo, ker ugrabili so nam sovražniki že deco in zemljo. Krvoželjni janičarji in brezvestni uskoki v vrazjih napadih ropajo in mečejo ob tla svetinje svojih očetov. Rodni njih brat se jim ne smili pri potnem delu in prelita kri umorjenih prednikov jih ne straši v njih izdajalstvu. Hinavsko njih ravnanje jim je značaj in lažgovor njih ljubezen. Sramotna beseda in smrdljiva pisava je teh izdajalcev vsakdanje orožje. Čim bolj je blatna njih obramba in čim bolj vzdihuje ubogi brat pod krvavim njihovim mečem in se vije v krvi, tem bolj se dopade tem brezsrčnim krvoločnikom. Tako in enako doživljamo Slovenci na mejah domovine. Marsikdo si bo pomislil rek: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Res je tako, ali pridji k nam, prosti sin Slovenije, in spoznal boš sam naše revno stanje, videl boš naše žulje, bral boš naše pritožbe, opazoval boš naše objokano obličje, ki ga imamo vsled prekrvočnega ravnanja našega nemškega sovražnika. Videl boš Slovenca plahega pod jarmom ptujega sovražstva in Nemca boš občudoval, ker samooblastno koraka kot paša v sijaju »kaj mi more uboga para.«

Rodni bratje, pridite nam na pomoč z umom in z ljubeznijo. Podpirajte nas vsikdar in povsod!

Narodno gospodarstvo

Kedaj naj se prične z delom na vrtu?

Komaj prične v pozni zimi solnce nekoliko greti, že se hiti z delom na vrtu, kjer se obdeluje in ureja gredice. Pri obdelovanju je treba zemlje prekopati. Če se to ni izvršilo že v jeseni, treba spomladi toliko časa počakati, da se zemlja nekoliko osuši, da vpije vase moč. Tudi z ozirom na obdelovavca je treba počakati, ker je prekopavanje mokre zemlje veliko težje in počasnejše, kako pa osušene.

Setev se ravna po prekopavanju. Kolikor se gredic prekoplje in zrahlja, toliko se jih obseje, ker je brez vsega pomena prekopano zemljo pustiti prazno ležati in potem šele obsejati. Vrhnja plast zemlje se osuši, izgubi vlago ali se prevleče s trdo skorjo, da treba iznova zrahljati zemljo, ko jo hočemo obsejati.

Obdelanje in obsejanje vrta se torej ravna po vremenu, ki vpliva na rastlinsko življenje. Treba je torej spomladi čakati časa,

ko moremo sklepati iz škušnje že, da nam donese ne le dosti, marveč trajno gorkoto, da torej ne bo več občutnega mraza. To je navadno konec marca in začetkom aprila. Prej torej ni sile obdelovati gredice v vrtih. Če smo se pa dali zapeljati lepim gorkim dnevom v začetku marca in smo obsejali gredice, bomo se kmalu prepričali, da nam zgođnja setev ni donesla nobene koristi in da so rastline, ki so bili kasneje sejane, bolje in močnejše razvite, kakor pa one od zgodnje setve.

Branjanje travnikov je potrebno gospodarsko delo. Spomladi ob lepem suhem vremenu je čas za to. Rabi se travniška brana, če pa te nimaš, vzemi navadno brano in zapleti med njene zobe ostrega trnja. Za lahka tla in dobro oskrbovane travnike bo zadostovalo, da jih le po dolgem enkrat prevlečeš. Če so pa travniki močno obraščeni z mahom, se priporoča dvakrat branati, in sicer po dolgem in povprek, da se mah in plevel tem bolj izruje. Prevlečejo naj se travniki z brano v zgodnji spomladi, ko se je zemlja otalila in toliko osušila, da se ne prijemlje brane. Trud se bogato izplača. Profesor Anderegg je napravil v tej stvari poizkuse. Na travniku si je napravil štiri enake parcele. Prve parcele ni pognojil in ne povlekel, drugo je samo pognojil, tretjo je povlekel, četrto pa pognojil in povlekel. Uspeh je bil ta-le: Prva parcela, ki ni bila pognojena in ne prevlečena, je dala 7-45 met. centov sena, druga, ki je bila samo pognojena, 16-66 met. centov, tretja nepognojena, toda prevlečena, je dala 15-50 met. centov, četrta pa, ki jo je pognojil in povlekel, je dala celo 31-26 met. centov. Te številke govorijo dosti jasno. Zato pa ne opuščaj branjanja travnikov, če želiš imeti bogato košnjo!

Velikonočne zastavice.

(Sestavi V-ar.)

1. Konjiček.

no	vo	roč	Na
da	li	ri	ko
noč	v	ni	kom
šč	lo	lot	ve

Iz teh zlogov sestavi času primerno željo urednikovo.

2. Križ.

a	a	a	a
a	a	a	a
č	e	e	e
j	k	k	l
n	o	o	o
o	o	o	o
o	r	s	s
š	u	v	v
v	v	v	v

žensko ime
divja žival
velikonočni pozdrav
dežela
(človeški) organ telesa
prebivališče
žensko ime
domača žival
član družine

3. Kvadrat.

a	a	a	a	a	a	a	a
a	a	a	a	c	d	e	e
e	f	h	i	i	i	i	i
i	i	i	i	j	j	j	j
j	j	k	k	l	l	l	l
l	o	p	p	r	r	r	r
r	s	t	u	u	u	v	v

pokrajina v Italiji
skupno ime nekđ. slov. dežel
dolgotrajna vaja
žensko ime
jed
žensko ime
drevo

Rešitev zastavic v prihodnji številki.

Jasno glavo!

zdravo spanje, močne živce imamo, kar poznamo osveževalni bolečine olajšujoči Fellerjev fluid s z. „Eisalfud“. Dvanaestorica za poskušajo 5 K franco. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubi, Elza trg 16. (Hrvaško) Marian

Ceres-premijo sta dobili izmed Slo-venk v zadnji dobi Viktorija Vrstovšek v Mariboru in Marija Kleimenčič v Kamniku.

Novo moč

dá **Scottova** emulzija, če odreko vsa druga sredstva. Vedno je nevarno poizkušati z dvomljivimi izdelki, če je v nevarnosti življenje in če se gre za slabosti

kakršne opažamo pri **prebolelih** ali pa zaradi malo-krvnosti, pljučnih bolezni ali prehudlega napora. Kdor je pameten, poseže takoj po pomočku, ki se je v številnih slučajih vseh vrst slabosti izkazal uspešen in zanesljiv, in ta pomoček se zove 2173

Scottova emulzija.

Prijetna je - to znamko - ribičem - kot poročiteljem - znakom za SCOTT-ov način.

Cena izvirni steklenici 3 K 60 v

Dobl se v vseh lekarnah.

V gostilni. Gospod svojemu tovarišu: »Kdo je neki ta neznanska grda babnica, ki naju neprenehoma opazuje?« »To je moja žena.« Gospod, v zadregi, hoteč hitro popraviti: »Ne mislim te, ampak njeno sosedo!« »Ta je pe moja sestra.«

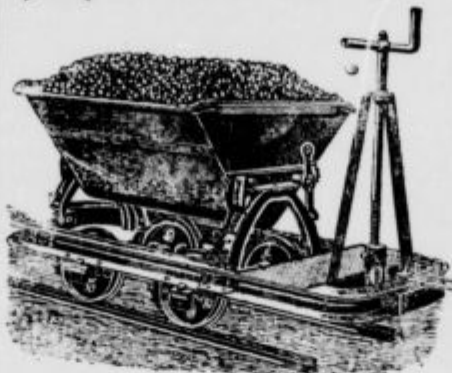
Pri naboru. Zdravnik: »Imate napako?« Fant: »Streljanja kar ne morem slišati.« Zdravnik: »Nič ne dé, se bo že dosti glasno streljalo. Tauglih.«

V restavraciji. Plešec: »Hudirja, vse na svetu ima lase, še celo juha. Samo jaz ne.«

Cigan pride v menjalnico. Menjalec: »Kaj pa želite?« Cigan: »Obleko bi rad zamenjal.«

Tovarna za poljske in industr. železnice

M. Kris & Co.

Tovarna za železniški material
in normalnotirne stične železnice.

Dunaj I. Biberstrasse 9
Praga, Lvov, Brno, Budapešta.

827

Razpisuje se služba

občinskega sluga

občine Stari trg pri Ložu s prostim stanovanjem in letno plačo po dogovoru. Oglasi naj se pošiljajo **do 20. aprila na županstvo Stari trg pri Ložu.** 753 3-3

Pozor!

Pozor!

Pravi rumeni čebelni vosek

se kupi v vsakej meri. Ponudbe z vzorcem je poslati na trdko. **C. F. Schubert, Gradec, Murplatz 10-12.** 681 5-1

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linc, 11. aprila 1908: 69, 9, 74, 25, 50.

Trst, 11. aprila 1908: 58, 6, 51, 76, 85.

ŽITNE CENE.

Cene za 100 kg.

Ljubljana, 13. aprila.

Pšenica, domača	23.—
Rž	19.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	15.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	16.—
Pižol, rdeč	19.—
Pižol, koks	18.—
Pižol, mandalon	15.—

Ribarsko orodje

na debelo in na drobno izdeluje in pošilja najceneje prva avstrijska tovarna za ribarsko orodje **Karl Leitner, Waidhofen a./d. Ybbs.** Zaloga angl. in ameriških izdelkov. Ceniki zastoj. 728 5-1

Prodám

barvo za surove masle

primerno po „postavi o živilih“ brez vsacega zaostajočega okusa, z najboljšimi svojstvi.

C. F. Schubert, Gradec, Murplatz 10-12.

Ura z verižico samo K 2.—.

Zaradi velike zaloge vsakovrstnih ur razpošilja šlezjska eksportna trdko krasno pozlačeno, 36 ur doč, precizno anker-uro z lepo verižico **samo za 2 K.** Jamstvo tri leta. Pri nakupu treh komadov samo K 5.50. Razpošilja proti povzetju **Preuss.-Schlesisches Export-Haus, Krakov**, po tno ležeče št. 12. Za neugajajoče se vrne denar. 848

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo.**

Rentni davek plača hranilnica sama.

Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

1955 2

Vsi zdravniki

priporočajo „**Feeolin**“
milo, ker po uporabi
tega vse bradavice in
gubice na obrazu, ogrci,
pege, rdečica na nosu
itd. brez sledu izginejo
in ker je „**Feeolin**“ zajedno najbolje toa-
letno milo za dnevno uporabo. „**Lovacrin**“
milo je najboljšo sredstvo za čiščenje in go-
jenje las, ter najbolje sredstvo, da postanejo
lasje lepi, prepreči izpadanje las, plešo in bo-
lezni v glavi, napravi lase goste in mehke. —
Cena „**Feeolin**“: ozir. „**Lovacrin**“: milo:
1 kom. K 1, 3 kom. K 2-50, 6 kom.
K 4, 12 kom. K 7. Pošilja **M. Feith**
Nachf., Dunaj, VII., Richtergasse Nr. 9.
Dalje se dobi v mnogih drogerijah, parfume-
rijah in lekarnah države. 895

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in
tobakarnah vžigalice »Slovenske krščan-
ske socialne zveze«: »V korist obmejnim
Slovencem«! Kupujte te naše vžigalice!

Čudite se!

4 pare čevljev za 7 k. en.
Vsled nakupa velike zaloge čev-
ljev se prodaja le kratek čas po
čudovito nizki ceni. 2 para čev-
ljev za gospode in 2 para dam-
skih na trak z močnimi podplati,
močno okovani, z izredno fino
usnjato peto, zelo eleg., najl. las.,
močni. Velikost v cm. Vsi 4 pari
le 7 K. Pošilja po povzetju. Za-
mena dovoljena, tudi denar nazaj.
M. Kauffler, Krakov 2.
894

Kašelj

naglo umiri, razkroji
slez in lajša izmeček
prijetni 30 5

Karolinodolski
Davidov čaj.

1 zavoje 40 vinarjev.
Edina izdelovalnica:
: Lekarna pri :
„Češki kroni“,
Praga, Karolinov dol.
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Le-
karna „pri zistem orlu“,
Jurčičev trg.
Pozor pred ponarejanji.
Vsak zavitek ima tvrdko
in podpis A. Ferkl.

779 3-1

Najvišje sadeže je možno doseči

Ceres-ova

jedilna mast je nedosežna

glede dobrega okusa, nepokvarjenosti, nizke
cene in priprave priprave. III. 2081

Zahtevajte Ceres mast z velikonočno podobo na ovitku.

V južno-nemški predilnici lep, dobro katoliški kraj, dobi delo več rodbin.

Dobra plača, cena zdrava stanovanja so na razpo-
lago. Dobre šole v kraju. Selišni stroški se dajo
predjemno in vračajo po dogovoru. Prijave z
navedbo za delo sposobnih oseb pod šifro „S. J.
2650“ na **Rudolf Mosse, Augsburg, Ba-
varsko.** 779 3-1

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katere
izvršujem že čez 25 let, posrečilo
se mi je, iznajti najboljšo sredstvo
za rast las, to je **Kapiler**
št. II. Isti deluje, da postanejo
lasje gosti dolgi in odstra-
njuje prhljaj (luskine) na gla-
vi. Cena (franko na vasko pošto)
je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka
5 K. Treba, da si vaska obilni
naroči. — Prosim, da se naroč
samo od mene pod naslovom
P. Jurčič, lekarnar, Pakrac št. 65,
Slavonija. Denar se pošlje napre-
diti s poštne povzetjem.
b 7730

Učence za čevljarsko obrt

poštenih starišev sprejme takoj **Ivan Lukančič,**
Godešič, p. Škofjaloka. 839 3-1

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred
vsake nevarnosti.

kar se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v
veliko hačo, težko odpravljiva rana. Še 40 let se je is-
kusala različna sredstva, tako imenovane prašne
domače masle kot nasajajo sredstva za obvezo.
Te vdranje rane čisto, obravnava isto, olajšuje celjenje
in bolečine, hladi in preprečuje sosenjenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudlica 70 vin., pol pudlica
50 vinarjev. Prosti predplačili
K 8-16 se pošljejo 4 pudlice,
ali K 7-10 pudlice poštne
proste na vasko postajo avstro-
ogrsko monarhije.

Vsi deli embalaže imajo
zaklenjeno deponovano
varstveno znamko.

Glavna zaloga

R. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana; egol Nerudova ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljub-
ljani se dobi pri gg. lekarnik: G. Pločnik, U.
pl. Truhovec, K. Hardtschlagov, J. Kayr.

2172

Okolu 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

Britov št. 31, najhu-
solinsko srebro-jeklo,
1/2 volta brušena z okra-
šnim drsalom, kot kaže
slika v okrašen št. 101,
K 2-50. Št. 32, ista, toda
1/2 volta, K 3-50. Štev. 33,
ista, toda 1/2 volta K 3-80.
Št. 8700, 5 trnim, gladkim drsalom, 1/2 volta, K 1-50
Brivska priprava v polirani leseni omarici
z zrcalom, se zapre in vsebuje: britov, jermen, šopč, posodico za
milo, K 4 20, 5 a varnostnim glavnikom 60 v. več. — Nikak
riziko! Ako ne ugaja, denar nazaj!

Pošilja po povzetju svetovno-znana tvrdka

Hanns Konrad, c. in kr. dvorni zaleznik, Most (Brux) št. 1140 (Češko)

Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoj in franko. 270 10-1

Stanje hranilnih vlog:
nad 22 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 768.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska
v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne.
Ih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni
davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik
toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5%, izposojenega kapitala. Na ta
način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v
33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6%, izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo
dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

1083 13-5

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, bripavosti, težkem dihanju, astmi, — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovanje izborna, vseh sigurno. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Mladega izurjenega

sedlarskega pomočnika

za komate, vprego in tapetniška dela išče za tako v trajno in dobro službo. Sprejme se tudi **vajenec** pod dobrimi pogoji. Kranjci imajo prednost. **Josip Sandner**, sedlar in tapetnik. St. Vid ob Glini, Koroško. 892 1

Filipa Neusteina

poslajene

odvajalne kroglice

(Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi; uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čistijo, nobene zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo

zaprtje.

izvor premnogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo tudi otroci.

Skatitica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovoj s 8 kroglicami, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2:45, se pošlje franko 1 ovoj

Svarilo! Nismo se svari pred ponarejanji. Zahtevajte „Filipa Neusteina odvajalne kroglice“. Pristne le, če nosi vsaka skatitica in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdečo-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgov. sodnij. zavarovane embalaže morajo imeti našo tvrdko. 2588 10-6

Filipa Neusteina lekarna pri sv. Leopoldu

Dunaj, I., Plankengasse 6. Dobiva se v vseh lekarnah.

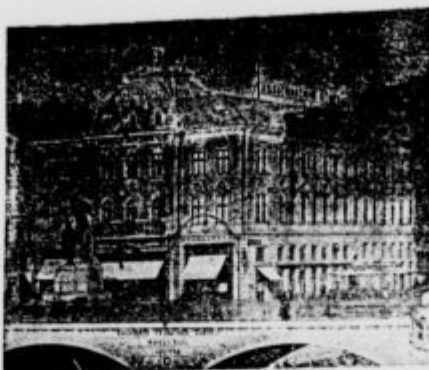
Ustanovljena l. 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Največja zavarovalnica avstro-ogrsko države.

Jamstveni zaklad nad **300 milijonov kron.**
Do sedaj izplačane škode nad **850 milijonov kron.**

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavi. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.**

bolj okusne domače pijače. Vsled tega prosim vsakega, da pazi v svojo lastno korist, posebno na zgoraj stoječo registrovano znamko, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

POZOR!

Pristne snovi za napravo domače pijače dobite v popolnoma pravi in zdravju neškodljivi sestavi le tedaj, če ima vsaj eden del mojih snovi, zgoraj stoječo, postavno zavarovano varstveno znamko. Moje snovi so bile že večkrat, zadnjič dne 23. februarja 1907 preizkušene od c. kr. preizkuševalnice hranil v Gradcu glede njih neškodljivosti; z njimi lahko, katera imam v rokah od omenjene preizkuševalnice, nimajo v sebi nikakih zdravju škodljivih tvarin, vsled česar so v moji sestavi najbolj pripravne za napravo v resnici zdrave in naj-

Kmetovalci pozor!

staroznana krščanska trdka.

Opozarjamo vse kmetovalce in gospodarje na svoje po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pijače z vinskimi, hruškovim in jabolčnim okusom ter vseh vrst žganja 80% očetnega cveta itd. Snovi so naravni pridelek in vsled tega popolnoma neškodljive. Z njimi lahko mešate vino in sadni mošt ter delate pijačo na tropino in droži ali tudi na samo vodo. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago. Vsak, ki je enkrat poizkusil, je moj stalni naročnik. Prosim, pazite natanko na mojo tvrdko, ki obstoji že več kot 15 let in vsled tega le ona sama more oddajati vse po dolgo izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastoj.

Z odličnim spoštovanjem udani

ANDREJ POLLAK trgovina s špecerijskim in drugim blagom.

„Pri črnem psu“ Gradec, Annenstrasse št. 46.

167 8-3

Sirolin

Radi izbornega okusa ga tudi otroci radi uživajo.

Pri pljučnih boleznih, katarih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci

predpisujejo Sirolin „Roche“ številni profesorji in zdravniki. Sirolin izboljšuje tek ter pospešuje redlinost telesa.

Ker se ponujajo manjvredna ponarejanja, zahtevajte vedno. Izvirni zavoj „Roche“.

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Basel in Dunaj III/1, Neulingasse 11.

Ilustr. brošure H. II. o boleznih vsled prehlajenja zastoj in franko.

„Roche“

Dobi se na zdravn. predpis v lekarnah à K 4.— steklenica.

Proda se posestvo

v vasi Podlipoglav, oddaljeno eno uro od Ljubljane in pol ure od papirnice, na katerem se lahko redi 7 glav živine in 4 prašiči. Plača se lahko v 6 obrokih. Več pove lastnik **Andrej Stigar**, Podlipoglav 5, p. Sp. Hrušica. 846 2-1

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja
dalj 6 dni
izredna prilika za potovanje
je in ostane

znajnojšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Kajerica
Kajerica do sedaj velikih parnikov z 8-12.000 tonami
Njasi daja zastopnik **Fr. Seunig**,
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, sredo in četrtek v tednu.

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo.

Lepa hiša

hlev, ena njiva, dva pašnika in dr. se po zmerni ceni proda na Vrh št. 39, pri št. Rupertu na Dolenjskem. Več se poizve pri posestniku **Mariji Pirnat** ravnotam. 898

Preklic.

Obžalujem, da sem obdolžila Angelo Jereb iz Gmajnice po krivem, da mi je vkradla denarnico, in jo prosim odpuščenja. 893

Neža Blaž, trgovka v Ljubljani.

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najuspešnejše kreplivo in osveževalno sredstvo 85 6-6

: Jači telo
krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastonj **Bauer & Co., Berlin S. W. 48.** Glavno zastopstvo **C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.**

Hlapec h konjem

se sprejme na graščini Srebrniče pri Novem mestu. Isti mora biti okoli 30 let star, ter vesten in priden. Plača 20 kron na mesec. Natančneje pri graščakini gosp. **Karolini Witschl, Srebrniče pri Rudolfovem.** (Dolenjsko.) 784 3-1

Ravno došlo za praznike! 830 1

Svilnate in polsvilnate rute

najnovejše vrste v veliki izbiri na debelo in na drobno po ugodni ceni se dobe v gvančni trgovini pri

R. Miklauc, Ljubljana

Stritarjeve (Spitalske) ulice št. 5.

„Pri Skofu“ v Ljubljani

Pogačarjev trg (sadni trg) v veliki mestni hiši.

Mizarskega učenca

15-16 let starega, sprejme takoj **Filip Lazar**, mizar, **Jesenice**, Gorenjsko. 824 3-1

Bolečine živcev in revmatične se pomirijo in ozdravijo z

CAMPHOROMENTHOL VOSTREBAL.

Cena stekleni 80 vin. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franco pri edini izdelovalnici **Vostrebal-ovi** lekarni, **Praga-Karolinin dol.** Zaloga: **Lekarna H. Mardetschläger, Ljubljana, Jurčičev trg.** Pozor pred ponarejanji! 29 1

20.000 metrov

ostankov

10-20 m dolgih, najtinejših, popolno brez napake, obeljeni, primerni za najtinejšo telesno ali posteljno perilo

Rumburška tkanina	po 24 krajc. meter
Celir za domačo obleko, bluze, predpasnike, otroške obleke, izborna kakovost, lepi nežni vzorci	18½
Tennis-flanela za turist. srajce in damske bluze, krasni vzorci	18½
Oksford za srajce, pisani vzorci, perilno	17½
Kanavas za posteljne prevleke, zjamč. perilno, gosta kakovost, živahne barve, 80 cm širok	24
120	35
Rjuhe brez živa, 2 m dolge, 150 cm široke	90
Kuhinjske brisače, šabov vzorec	18
Brisače za posodo, rdeče karirane	10

oddaja po povzetju **EMIL FUCHS, Nachod I.**

Najmanj se pošilja 5 kg za poskušnjo — ca 45 metrov. Neugajajoče se vzame radevolje nazaj; vzorci se prilože le zavoju za poskušnjo. 825 2

Ako ka-
šljate,

če ste hripavi, zasleseni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči po tite, je potrebno v Vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo. Kot tako se hvali **Halápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr. thilae 300 gr). Njegov učinek pri kašlju, hripavosti, zaslesanju, teški sapi, katarih, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd. se splošno priznava. Vzorčna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna pri „apostolu“, Budimpešta, Josefaring 64/46** 2694 20-15

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta 12-1 znamenito 2536

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto. Točenjsko iz ušes, izmenja po užestih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gld. z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni

pri „Črnom orlu“ na Novem trgu v Celovcu.

Lira-kolesa

Najboljše kolo sveta! Nedosežno glede kakovosti in izpeljave. Izbor, material, lično delo, silno lahka vožnja so znaki znamenite **Lira**. Jamstvo 3 leta. Nizke cene. **Carine prosto** od avstr. razpošilj. Zastopnik kot bratov tega lista zastonj najnov. cenik. Zastopniki se iščejo. **Rihard Ladewig** 16 [Prenzlau Postfach 355]

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** novo in vsemi čevljarstvi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov. Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim c. bilnega obiska. 2844 52-10 **K. A. Kregar.**

la. mazilo za usnje

poštni zavoji 5 kg za poskušnjo K 3-60 franko povzetje. **Pohl, Bärnwald, Češko.** 891

MASTIN

doktorja pl. **Trnkóczyja** krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z **mastinom.** 140 26 24

Tovarniška zaloga: **lekarna Trnkóczy, Ljubljana.**

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svoje velike zalogo
najraznovrstnejših klobukov, o-
hlapov in čepic, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinerih čevljev.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za mestno potovati naj se obrnejo
na
Simona Hincetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Nekdajšnji Pijavnik je se bregulacno

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

KAŠLJUJOČIM otrokom in odraslim osebam

pisujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odrgava sluz, jo odvaja, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti
pošiljavi 2-30 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdolovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

izdovolatelja in na var-

stveno znamko.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik
o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

V Ameriko
in Kanado

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod:

iz Trsta: Carpatija 28. aprila, Altonija 5. maja.

iz Liverpoola: Lusitania 25/4 in 16/5, Maure-
tania 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiascu**, Ljub-
ljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Kako si s 5 vinarji

vsakdo lahko oskrbi potrebno
blago za obleko, platnino, sukno,
posteljno opravo, oksford, sploh
vsako tovrstno blago v naj-
večji izbi na lahek način in
prav ceno. Piše se enostavno
dopisnica na brate **Lechner**
v **Gradeo** po vzorce, ki se
razpošiljajo brezplačno na vse
strani.

337 12-2

Josip Kerdin

Ljubljana, Pred Škofjo 3.

pisarstva 334 10-7

svoje bogate zalogo vsakovrstnih
zanesljivih semen

hruše: črne domače, lucerne in rdeče detelje, ogor-
čnice, velikanske rumene, rdeče in bele pese, in ko-
rune za krmu. Raznih semen graha, vseh vrst trav: trav-
ščice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša
krmu za živino in konje, jesenske repa, vse vrste so-
late, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih
semen po nizkih cenah. — Poštnim potom izvršujejo
se naročila točno in solidno.

I. kranjske podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prebrati dohodilni in p. n.
siava, občinstva za napravo cerkvenih okna
s umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo,
svetelnih del, naprave okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelanske in
steklene posode; za namizje gostiln in so-
sebnice, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Narila, ceniki in proračuni na za-
vezo, ustno, mnoga spravevala za dovršena
delo se cenjenim odjemalcem v ogled na
razpisnega. 1897 52-30

Zahtevajte zastonj

in poštnine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni
katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih,
srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in
srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav
po izvršnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . . K 3-
Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
Svčarska, originalni sistem
Roskopf patent . . . 5-
Registrirana „Adler Roskopf“
nikljasta remont. na sidro . . . 7-
Srebrna remontoarka „Olo-
ria“ kolesje, prosto . . . 8-40
Srebrna remontoarka, dvojni
pokrov . . . 12-50
Budilka . . . 2-90
Kuhinjska ura . . . 3-
Schwarzwaldska ura . . . 2-80
Ura s kukavico . . . 8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez
rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj. 64 9

Prva tvornica za ure v Mostu

Jan Konrad

c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 836 (Čelko).

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas
o Thymomel scillae, t. j. preparat, kate-
rega večkrat zdravniki priporočajo.

Osební kredit za
umetnike, častnike,
učitelje itd. Samostojni
konzorciji za hranilnice
in predjema uradnih
društva ošajejo po naj-
zmernejših pogojih tudi
proti daljšim odplačilom
posojila na osebni kredit.
Potovalci izključni. Na-
slavi konzorcijev se po-
vedo brezpla. pri osred-
njem vodstvu uradn.
društva, Dunaj, Wip-
fingerstrasse 25. 2428 1

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -
- račune itd. -

izvršuje natančno po

: naročilu :

: Katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

Velika moderna

zaloga oblek

za gospode, dečke in otroke

A. Kunc

Ljubljana, Dvorni trg št. 3

(na vogalu Židovske ulice)

Strokovnjaška potreba z
izbornimi izdelki po nizkih, stalnih
in na vsakem predmetu
označenih cenah.

Naročila po meri točno in priznana dobro.

ni Plazu, Čelko.

Sveže pečene pastelne perle

8 kg. nov. kosa K 9-00, boljša K 12-
polbole skubljene K 10-00, bele K 14-
umetne, kot pak mehko skublj. K 10-00,
K 14-00, K 12-00. Pošilja franco po po-
što. Zamena dovoljena proti povratni
poštnini. Benedikt Suchsel, Lobos H. 14